

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie
usług społecznych dla
gminy Gozdowo**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

„Projekt „Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – maj 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Gozdowo w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Gozdowo w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w gminie Gozdowo w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Gozdowo w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	12
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Gozdowo w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Gozdowo w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Gozdowo w zakresie usług społecznych w świetle analizy danych zastanych.....	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	20
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Gozdowo	25
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	25
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	27
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Gozdowo	49
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	49
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	51
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	52
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	55

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	56
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	57
Spis tabel	59
Spis wykresów	60

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI – wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy Gozdowo w powiecie sierpeckim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Gozdowo oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Gozdowo zamieszkiwały na koniec 2023 roku 5 662 osoby, z czego 2 794 stanowiły kobiety, a 2 868 mężczyźni. Spośród ogółu ludności odnotowano: 1 113 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, 3 385 mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz 1 164 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynikało, że dochody per capita były niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była poniżej wskaźników dla powiatu i województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy było zarejestrowanych 25 organizacji pozarządowych, a także 18 Kół Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonowały: biblioteka, placówka służby zdrowia oraz gminny ośrodek kultury.

W gminie Gozdowo zlokalizowane były następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): gminny ośrodek pomocy społecznej, spółdzielnia socjalna, warsztat terapii zajęciowej, środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wychnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Gozdowo pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystały 122 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 77 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w gminie Gozdowo w 2023 r. należy wymienić następujące: długotrwałą lub ciężką chorobę (78 rodzin), ubóstwo

(66 rodzin), niepełnosprawność (65 rodzin), bezrobocie (32 rodziny), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (16 rodzin).

W 2023 roku w gminie Gozdowo przeprowadzono 158 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 155 rodzin, liczących łącznie 329 osób. Praca socjalna została skierowana do 18 rodzin, w których znajdowało się łącznie 39 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Gozdowo w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 1 164, co stanowiło 20,56% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęte zostały 24 rodziny spośród osób starszych, z czego 15 było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 36 członków tych rodzin, co stanowiło 0,64% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Gozdowo usługi opiekuńcze świadczone dla 16 osób na łączną kwotę 141 154 zł.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Gozdowo dobrze wspiera osoby starsze (33% beneficjentów usług społecznych, 34% niekorzystających z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminę Gozdowo osobom starszym są niewystarczające (37% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Gozdowo jest trudne (41% beneficjentów usług społecznych, 35% niekorzystających z nich).

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Gozdowo osoby starsze najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- całodobowych, stacjonarnych ośrodków wsparcia
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- całodobowe, stacjonarne ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Gozdowo w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Gozdowo zamieszkiwało 972 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 65 rodzin, w których żyło łącznie 127 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano okresowe zasiłki dla 2 osób w łącznej kwocie 3 694 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Gozdowo dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (37% beneficjentów usług społecznych, 30% niekorzystających z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Gozdowo osobom z niepełnosprawnościami są niewystarczające (35% niekorzystający z usług społecznych, 21% beneficjenci usług społecznych).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Gozdowo jest trudne (37% beneficjentów usług społecznych, 40% niekorzystających z nich).

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Gozdowo osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- teleopieki
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- rodzinnych domów pomocy
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę

- działania rehabilitacyjne.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w gminie Gozdowo w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność nie była przyczyną udzielenia pomocy społecznej.

Opinia ankietowanych mieszkańców na temat wsparcia przez gminę Gozdowo osób w kryzysie bezdomności jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że wsparcie jest złe (25% badanych) niż jest dobre (21% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (21% badanych uważa, że wsparcie jest złe, a 19% badanych uważa, że jest dobre).

Ankietowani wskazali, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Gozdowo są niewystarczające (46% beneficjentów usług społecznych oraz 33% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Gozdowo jest trudne (46% beneficjentów usług społecznych, 41% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Gozdowo najczęściej korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności
- noclegowni, ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności
- praca socjalna.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w gminie Gozdowo w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Gozdowo wskazała, że w 2023 roku 78 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu

korzystało w 2023 roku 12 rodzin, w których funkcjonowały 24 osoby. Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 12 000 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 109 434 złotych. W 2023 roku przyznano 3 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 3 104 zł.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, który oferował 29 miejsc, z których korzystały w 2023 r. 34 osoby. Zatrudniał on 10 osób, a koszt jego utrzymania wyniósł 854 695 zł.
- warsztat terapii zajęciowej.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Gozdowo źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera takie osoby (36% badanych). Natomiast opinia beneficjentów usług społecznych, jest równo podzielona (po 25% badanych uważa, że wspiera źle oraz że wspiera dobrze).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Gozdowo są niewystarczające (42% beneficjentów usług społecznych, 44% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Gozdowo jest trudne (54% beneficjentów usług społecznych, 47% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Gozdowo najczęściej korzystały z następujących usług:

- pomocy wolontariuszy
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Gozdowo w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS, w 2023 roku w gminie Gozdowo zamieszkiwało 1 113 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 19,66% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 26,47% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkały łącznie 194 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 15 i stanowiły 33,33% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 16 i stanowiły 35,56% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 6 i stanowiły 13,33% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 5 i stanowiły 11,11% wszystkich rodzin, rodziny z 5 dziećmi były 3 i stanowiły 6,67% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 14 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 53 osoby.

W 2023 r. w gminie Gozdowo świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 61 dzieci, co stanowiło koszt 36 206 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 17 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 67 197 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 2 396 711 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 14 rodzinom, w których były 34 osoby.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Gozdowo źle wspiera rodziny z dziećmi (46% beneficjentów usług społecznych, 26% niekorzystających z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Gozdowo rodzinom z dziećmi są wystarczające jest podzielona. Mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (33% badanych) niż są niewystarczające (23% badanych). Natomiast beneficjenci usług społecznych mają odwrotne zdanie (26% badanych uważa usługi za niewystarczające, a 21% badanych uważa je za wystarczające).

Wśród badanych przeważa zdanie o uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Gozdowo jest podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (42% badanych) niż jest łatwe (8% badanych). Zdanie mieszkańców niekorzystający z usług społecznych jest odwrotne (30% badanych, że jest łatwe, 29% badanych uznało, że jest trudne).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Gozdowo najczęściej korzystały z następujących usług:

- działań na rzecz rodzin wspierających
- poradnictwa, warsztatów, terapii.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- działania na rzecz rodzin wspierających
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Gozdowo w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Połowa przedstawicieli badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji, a wszyscy respondenci rozumieją jej definicję.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osób, które potrzebują umieszczenia w DPS, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Gozdowo to: brak środków finansowych, słabo rozwinięta współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz brak wystarczających zasobów kadrowych w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Badane instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 1 respondent raczej gotowe oraz 1 respondent raczej niegotowe

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie Gozdowo słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych i pozytywnie ją oceniają. Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że nie mają wiedzy czy w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY GOZDOWO W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Gozdowo wyniosła 5 662 osoby. Przyrost naturalny w gminie był ujemny i kształtował się na poziomie - 35 osób. W 2023 roku saldo migracyjne było ujemne i wynosiło - 23 osoby. W strukturze demograficznej przeważali mężczyźni, którzy stanowili 50,65% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Gozdowo w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	5 662	6 894	11 658
Gęstość zaludnienia	44,8	162,5	234,9
Przyrost naturalny	-35	-31	-30
Saldo migracji	-23	-36	31
Kobiety na 100 mężczyzn	97	100	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	1 113, 19,66%	1 284, 18,90%	2 341, 19,79%
w tym K	539	626	1 139
w tym M	574	657	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	3 385, 59,78%	4 046, 59,57%	6 753, 58,08%
w tym K	1 513	1 833	3 589
w tym M	1 872	2 213	3 164
Liczba i % osób 65+	1 164, 20,56%	1 564, 21,54%	2 564, 22,13%
w tym K	742	1 030	1 672
w tym M	422	534	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 35 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 68 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 105 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 27%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 20,56%, w tym dla kobiet 13,1%, a dla mężczyzn 7,45%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Gozdowo w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	6 349,85 zł	6 716,63 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	2 031,53 zł	2 011,98 zł	2 813,98 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	67	77,71	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Gozdowo w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita były niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była poniżej wskaźników dla powiatu i województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Gozdowo w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	25	27	38
NGO/ 1000 mieszk.	4,42	4,03	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowych	61,07%	61,31%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	65,56%	66,79%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Gozdowo w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO były one wyższe od średniej w powiecie i województwie. W zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów parlamentarnych była niższa

od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Natomiast wartość wskaźnika wyborów samorządowych była niższa od średniej powiatowej i wyższa od wojewódzkiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Gozdowo funkcjonowały 2 jednostki organizacyjne pomocy społecznej, tj. gminny ośrodek pomocy społecznej oraz środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Gozdowo

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Krystyna Gozdawy 21, 09-213 Gozdowo	Urząd gminy	11	4 085 405 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Środowiskowy Dom Samopomocy "Na Skarpie"	Gozdowo 59, 62-300 Gozdowo	Urząd gminy	10	854 695 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewniały one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tych jednostek.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Gozdowo

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	25
Koła Gospodyń Wiejskich	18
Spółdzielnia socjalna	1
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	1

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Gozdowo funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 25, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Działało także 18 Kół Gospodyń Wiejskich, angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie gminy funkcjonował także warsztat terapii zajęciowej i spółdzielnia socjalna.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Gozdowo

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	5
Kultura	0
Edukacja	0
Zdrowie	0
Pomoc społeczna	0

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Bezpieczeństwo	11
Rozwój lokalny	1
Ekologia	0
Demokracja	0
Wsparcie organizacji pozarządowych	0
Rynek pracy	0
Działalność międzynarodowa	0
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	0
Suma	17

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-gozdowo-142702?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Gozdowo w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 25 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 17 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy były te o charakterze bezpieczeństwa.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Gozdowo

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Gminna Biblioteka Publiczna w Gozdowie	ul. Krystyna Gozdawy 19, 09-213 Gozdowo	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gozdowie	ul. Krystyna Gozdawy 13, 09-213 Gozdowo	Jednostka samorządowa	Brak danych	Brak danych	Usługi medyczne
Gminny Ośrodek Kultury w Gozdowie	ul. Krystyna Gozdawy 19, 09-213 Gozdowo	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu gminy Gozdowo. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://gozdowo.eu/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Gozdowo. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizowały różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie gminy funkcjonowały następujące placówki niepomocowe: biblioteka, placówka służby zdrowia oraz ośrodek kultury.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Gozdowo w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	199	259	265
- świadczenia pieniężne	122	151	154
- świadczenia niepieniężne	77	139	131
Liczba rodzin	166	212	260
Liczba osób w rodzinach	383	478	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Gozdowo (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	33,67%	33,27%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	50,25%	49,29%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	16,08%	17,44%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	45,73%	57,10%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	54,27%	42,90%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Gozdowo (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Gozdowo pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystały 122 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 77 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Gozdowo w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	66	134	39,76%	2,37%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	0	0	0%	0%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	12	65	7,23%	1,15%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
- w tym wielodzietność	12	65	7,23%	1,15%
Bezrobocie	32	94	19,28%	1,66%
Niepełnosprawność	65	127	39,16%	2,24%
Długotrwała lub ciężka choroba	78	149	46,99%	2,63%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	16	70	9,64%	1,24%
- w tym rodziny niepełne	8	29	4,82%	0,51%
- w tym rodziny wielodzietne	5	31	3,10%	0,55%
Przemoc domowa	2	11	1,2%	0,19%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	12	24	7,23%	0,42%
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	1,2%	0,04%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	2	5	1,2%	0,09%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w gminie Gozdowo w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwała lub ciężka choroba dotyczyła 78 rodzin
- ubóstwo dotknęło 66 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 65 rodzin
- bezrobocie dotknęło 32 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 16 rodzin, w tym 8 rodzin niepełnych oraz 5 rodzin wielodzietnych
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 12 rodzin, w tym rodzin wielodzietnych, których było 12

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- alkoholizm wystąpił u 12 rodzin
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wystąpiła u 2 rodzin
- zdarzenia losowe dotknęły 2 rodzin
- w związku z przemocą domową, wsparcie otrzymały 2 rodziny
- sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, narkomania, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, sytuacja kryzysowa oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 42 osobom na łączną kwotę 286 080 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 36 osób na sumę 273 732 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 6 osobom na łączną kwotę 12 348 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 11 osobom na łączną kwotę 14 354 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 5 zasiłków o łącznej wartości 6 755 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 3 zasiłki na łączną kwotę 3 104 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 2 zasiłków na sumę 3 694 zł.

W 2023 roku gmina Gozdowo udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymały 3 osoby, na co przeznaczono łącznie 9 000 złotych. Zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 66 osobom na łączną kwotę 42 036 zł.

W 2023 roku gmina Gozdowo udzieliła wsparcia w postaci dodatku mieszkaniowego 19 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 44 765 zł. Gmina dysponowała w 2023 roku środkami finansowymi na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 6 925 759 zł, w tym w budżecie OPS 4 085 405 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Gozdowo dysponowała 22 mieszkaniami komunalnymi, w tym 3 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 10 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwała 1 osoba.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Gozdowo przeprowadzono 158 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 155 rodzin, liczących łącznie 329 osób. Praca socjalna została skierowana do 18 rodzin, w których znajdowało się łącznie 39 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 1 164, co stanowiło 20,56% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęte zostały 24 rodziny spośród osób starszych, z czego 15 było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 36 członków tych rodzin, co stanowiło 0,64% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Gozdowo usługi opiekuńcze świadczone dla 16 osób na łączną kwotę 141 154 zł.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Gozdowo zamieszkiwały 972 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 65 rodzin, w których żyło łącznie 127 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano okresowe zasiłki dla 2 osób w łącznej kwocie 3 694 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność nie była przyczyną udzielenia pomocy społecznej.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Gozdowo wskazała, że w 2023 roku 78 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 12 rodzin, w których funkcjonowały 24 osoby. Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 12 000 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 109 434 złotych. W 2023 roku przyznano 3 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 3 104 zł.

Na terenie gminy funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, który oferował 29 miejsc, z których korzystały w 2023 r. 34 osoby. Zatrudniał on 10 osób, a koszt jego utrzymania wyniósł 854 695 zł.
- warsztat terapii zajęciowej.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS, w 2023 roku w gminie Gozdowo zamieszkiwało 1 113 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 19,66% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 26,47% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkały łącznie 194 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 15 i stanowiły 33,33% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 16 i stanowiły 35,56% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 6 i stanowiły 13,33% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 5 i stanowiły 11,11% wszystkich rodzin, rodziny z 5 dziećmi były 3 i stanowiły 6,67% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 14 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 53 osoby.

W 2023 r. w gminie Gozdowo świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 61 dzieci, co stanowiło koszt 36 206 zł. Pracą

asystenta rodziny objęto 17 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 67 197 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 2 396 711 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 14 rodzinom, w których były 34 osoby.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY GOZDOWO

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Gozdowo wyniosła 90 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

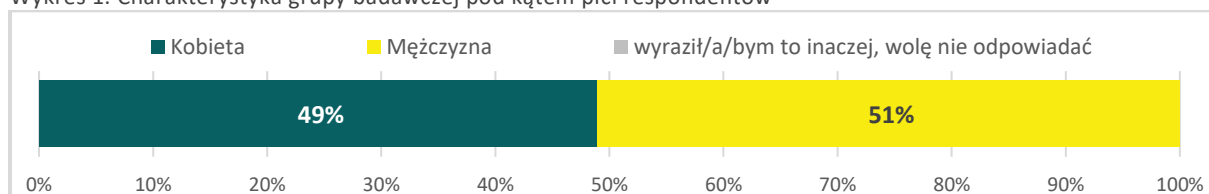
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płeć, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Gozdowo o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

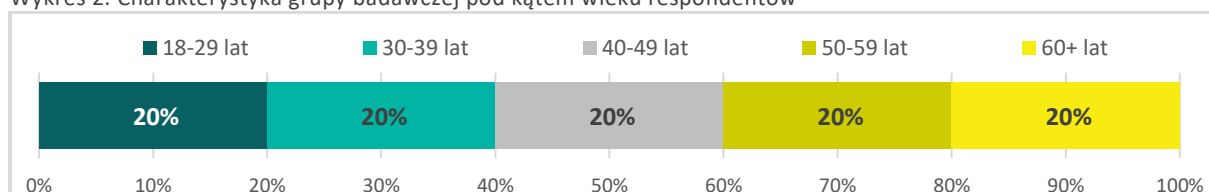
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu w przypadku płci respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy badanych (po 50% kobiety i mężczyźni).

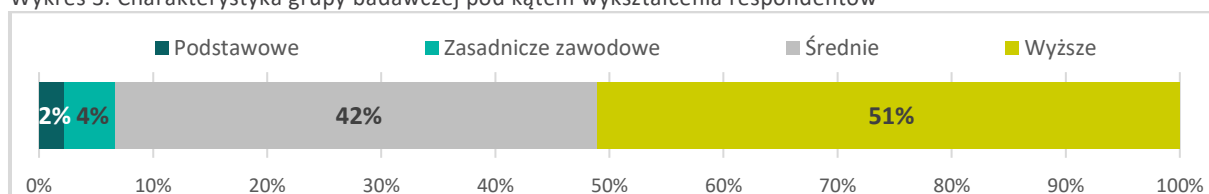
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano 20% ankietowanych.

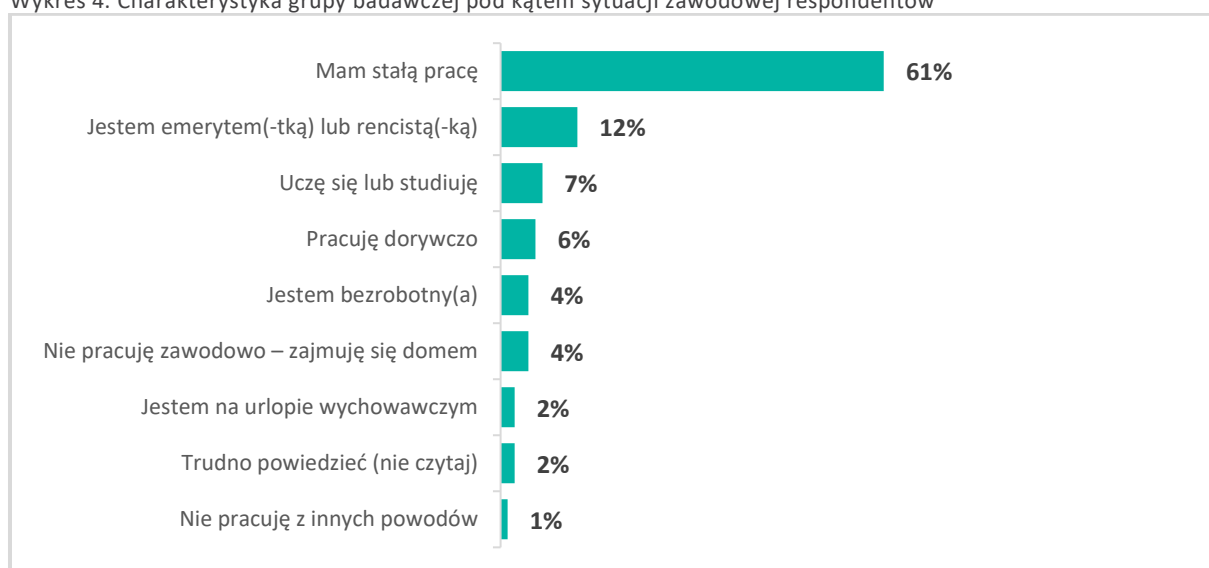
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów dominującymi grupami były osoby z wykształceniem wyższym (51% badanych) i średnim (42% badanych).

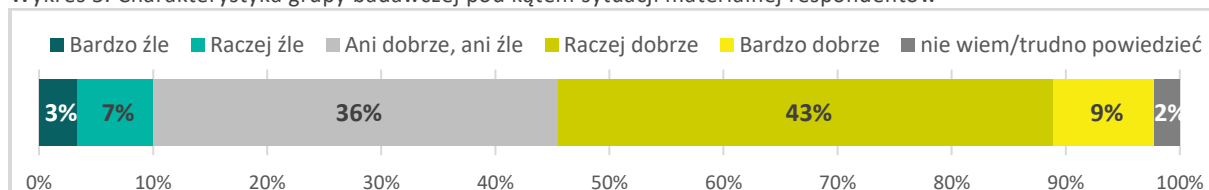
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów wskazuje na przeważającą grupę osób posiadających stałą pracę (61% badanych).

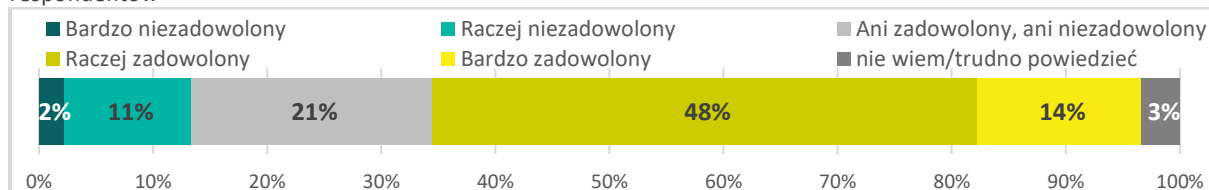
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (43% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (36% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

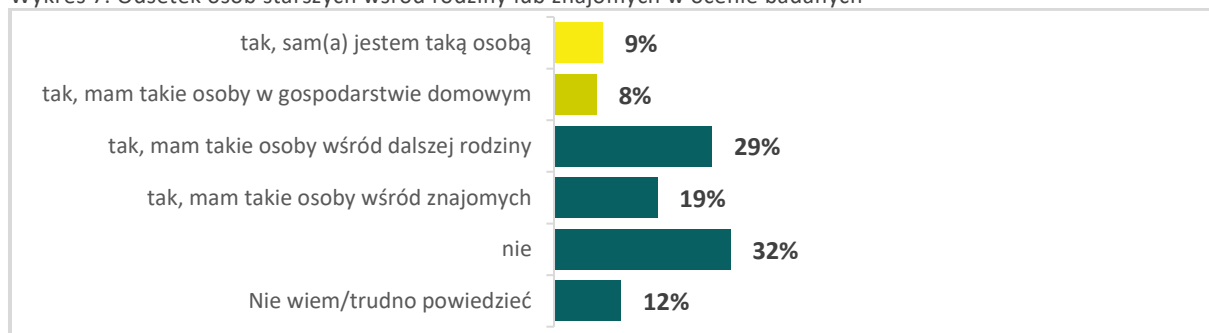
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (48% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Gozdowo.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Gozdowo o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

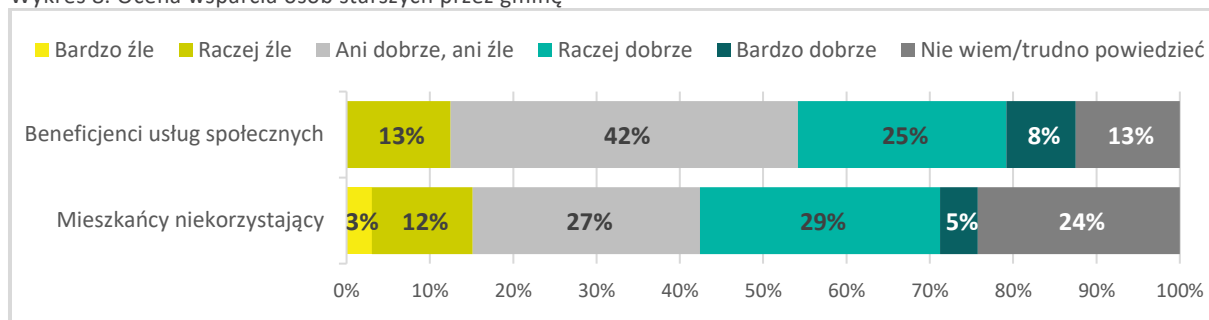
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Gozdowo 9% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 8% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, natomiast 29% badanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 19% badanych ma je wśród znajomych.

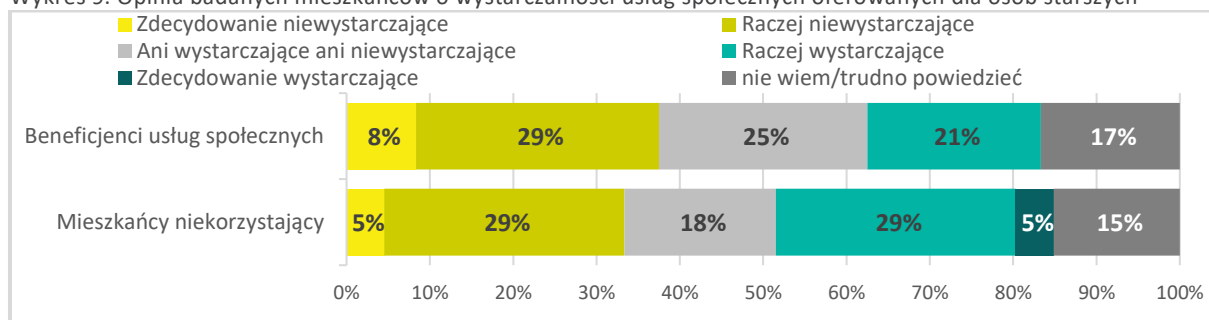
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Gozdowo dobrze wspiera osoby starsze (33% beneficjentów usług społecznych, 34% niekorzystających z nich).

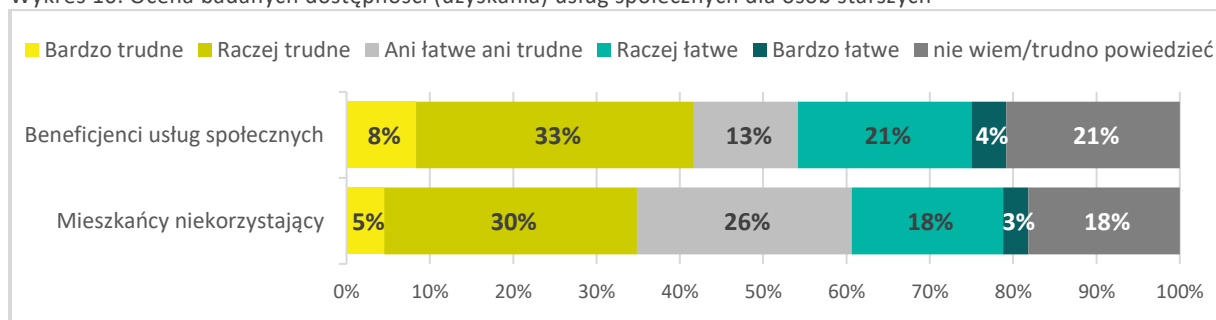
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminę Gozdowo osobom starszym są niewystarczające (37% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystających z nich).

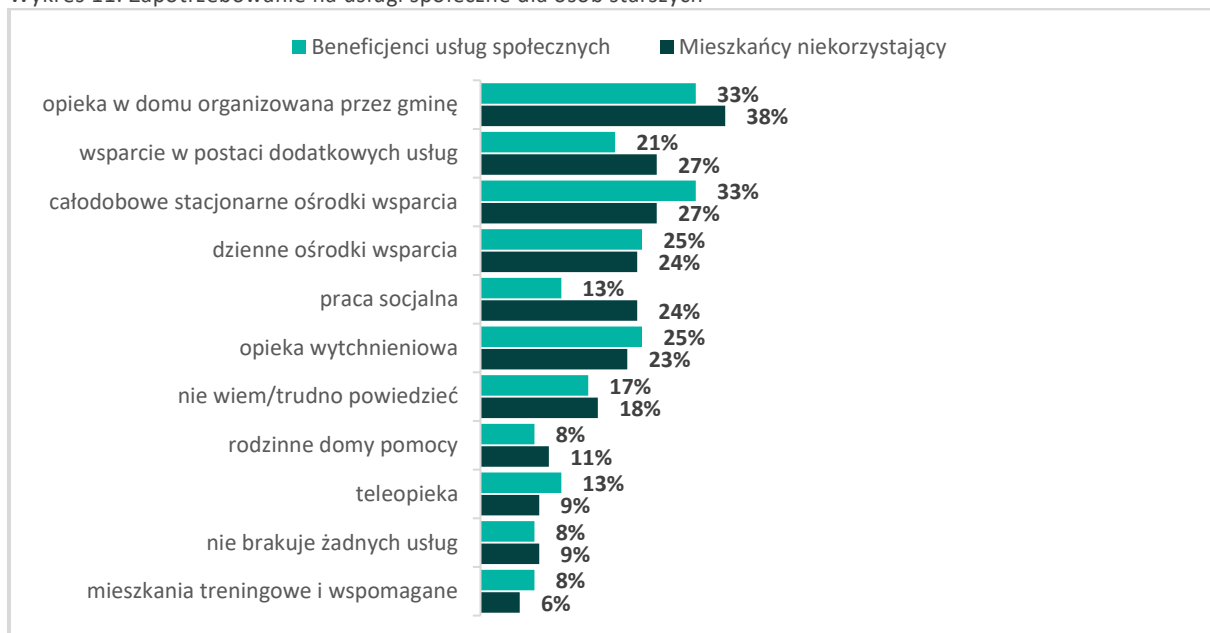
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Gozdowo jest trudne (41% beneficjentów usług społecznych, 35% niekorzystających z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

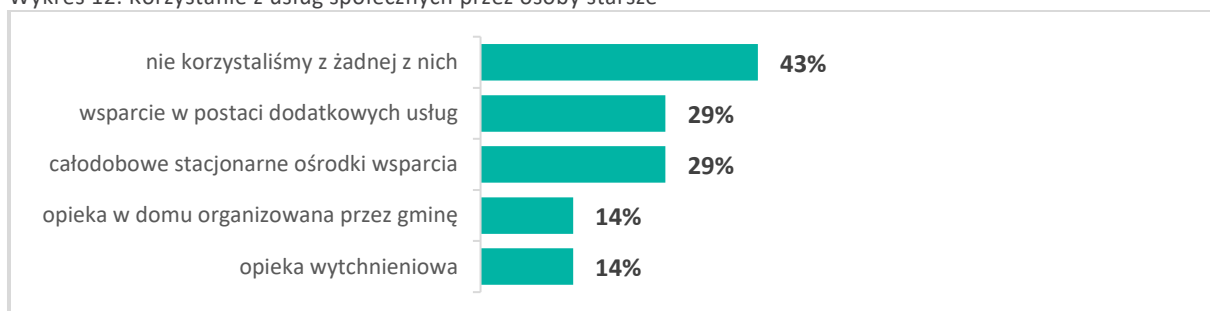

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- całodobowe, stacjonarne ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

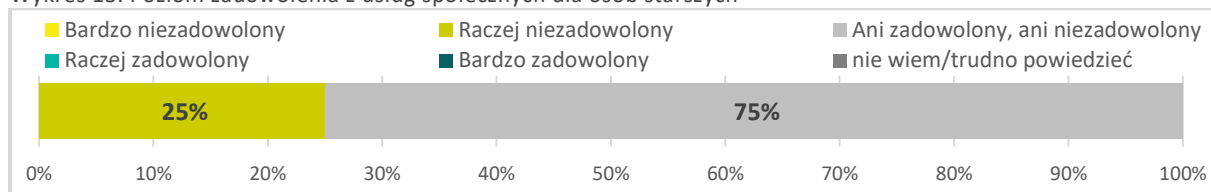

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Gozdowo osoby starsze najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- całodobowych, stacjonarnych ośrodków wsparcia
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

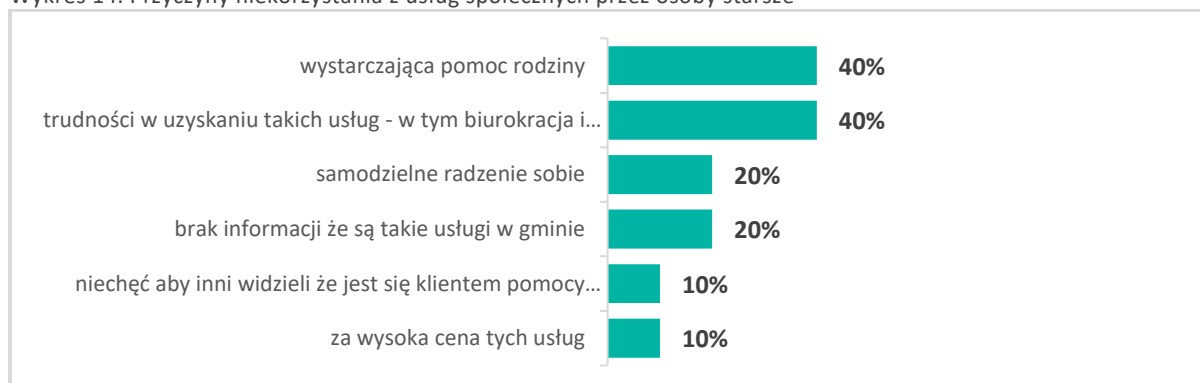
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Gozdowo korzystający z usług społecznych są z nich niezadowoleni (25% niezadowolonych, brak wskazań na zadowolenie).

Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie na wystarczającą pomoc rodziny i trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje (po 40% ankietowanych) oraz na samodzielne radzenie sobie i brak jest informacji o takich usługach w gminie (po 20% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

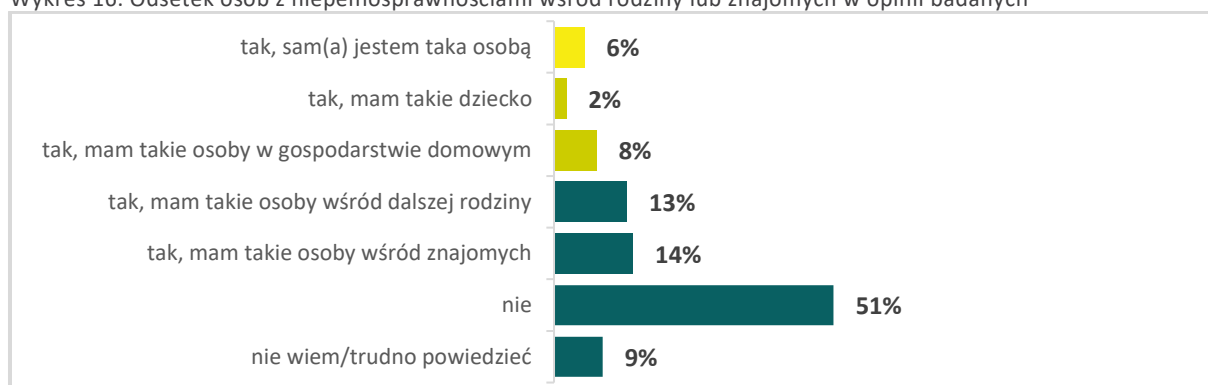
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzienne ośrodki wsparcia
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Gozdowo o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

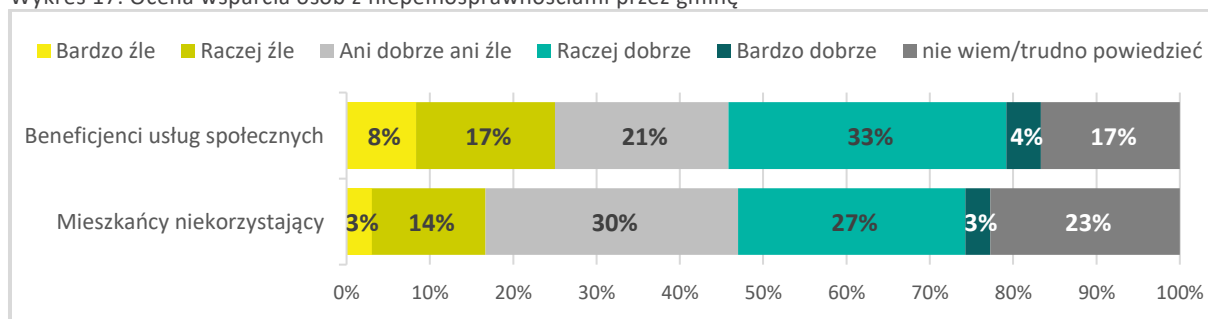
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Gozdowo 6% stanowiły osoby z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 2% badanych przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 8% badanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym, natomiast 14% badanych ma takie osoby wśród znajomych, a 13% badanych ma je wśród dalszej rodziny.

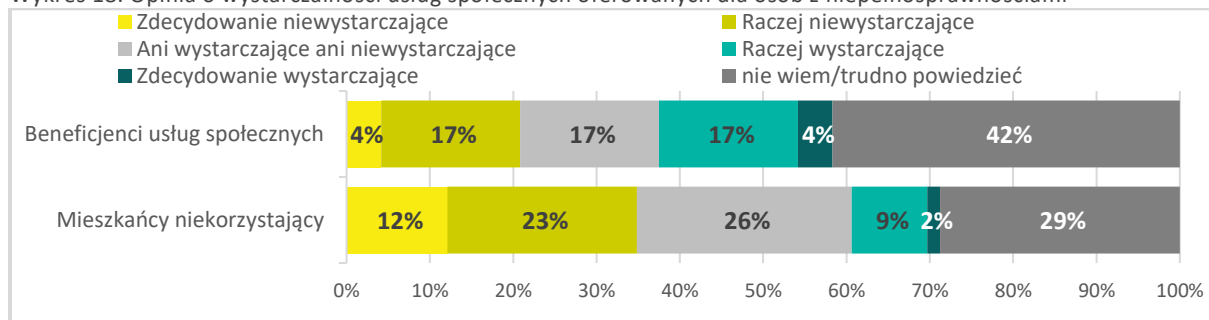
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Gozdowo dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (37% beneficjentów usług społecznych, 30% niekorzystających z nich).

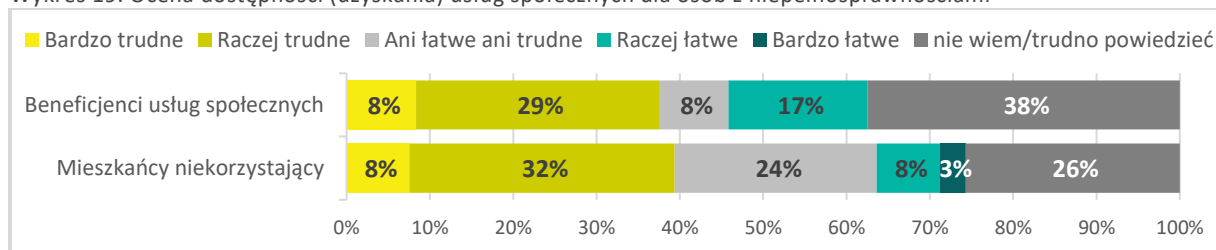
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Gozdowo osobom z niepełnosprawnościami są niewystarczające (35% niekorzystający z usług społecznych, 21% beneficjenci usług społecznych).

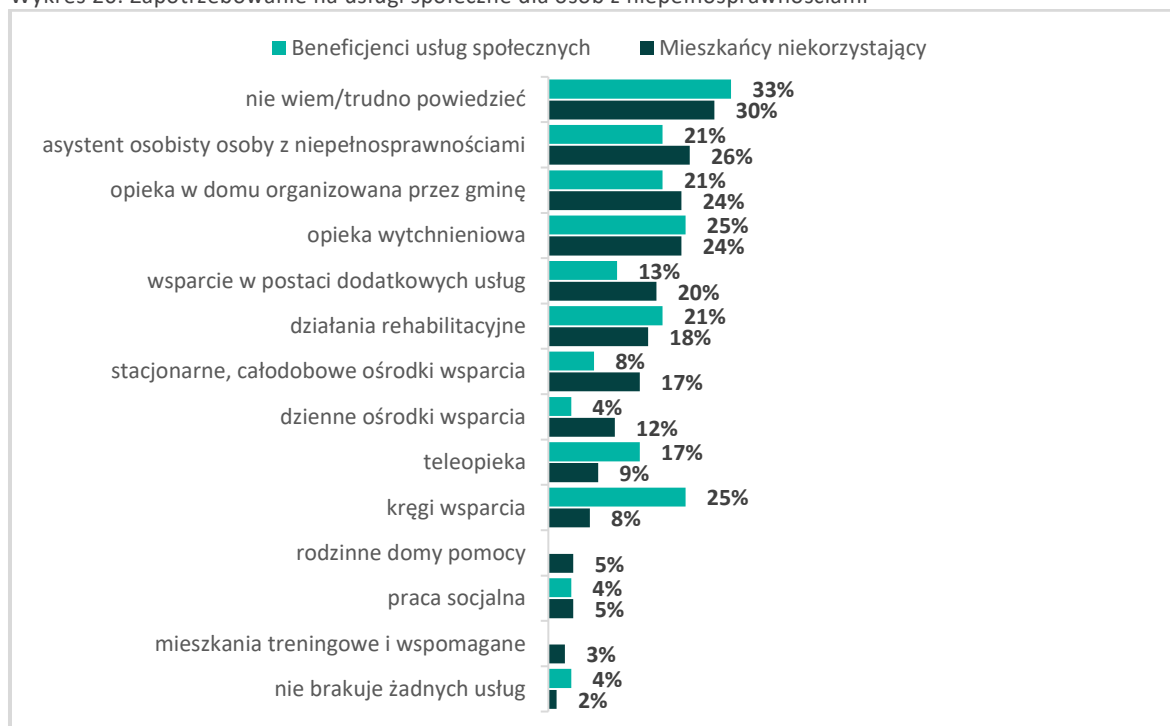
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Gozdowo jest trudne (37% beneficjentów usług społecznych, 40% niekorzystających z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

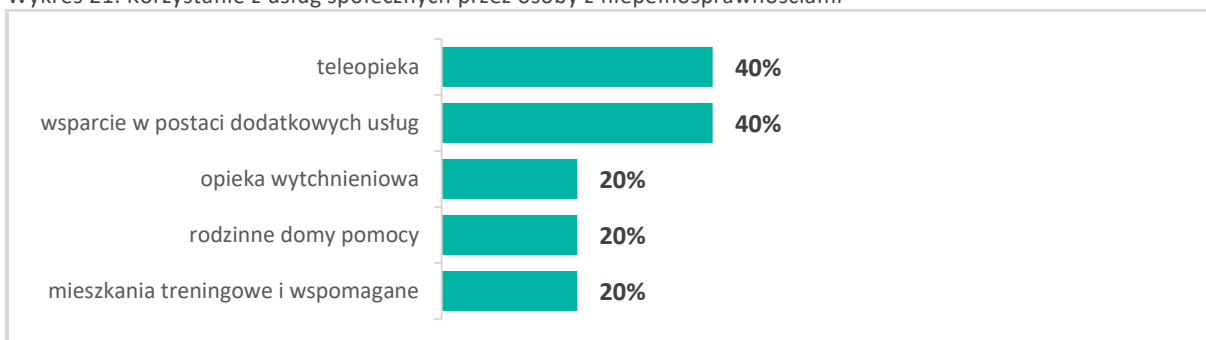

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- działania rehabilitacyjne.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

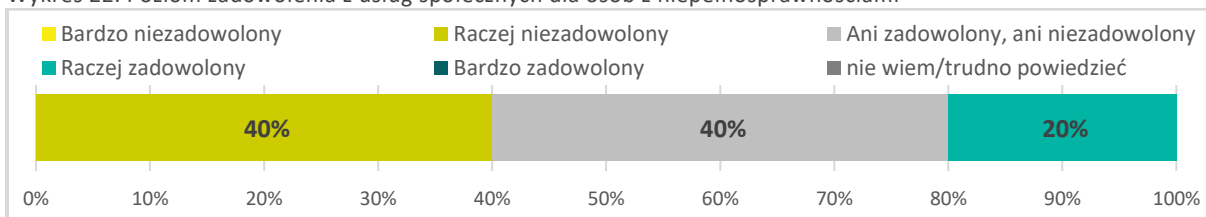

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Gozdowo osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- teleopieki
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- rodzinnych domów pomocy
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

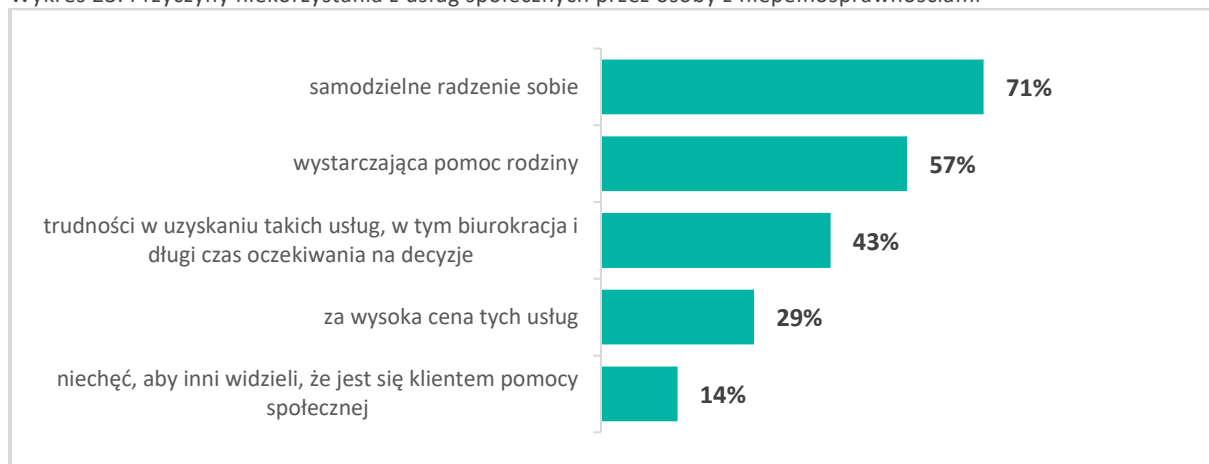
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Gozdowo, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości są z nich niezadowoleni (40% niezadowolonych do 20% zadowolonych).

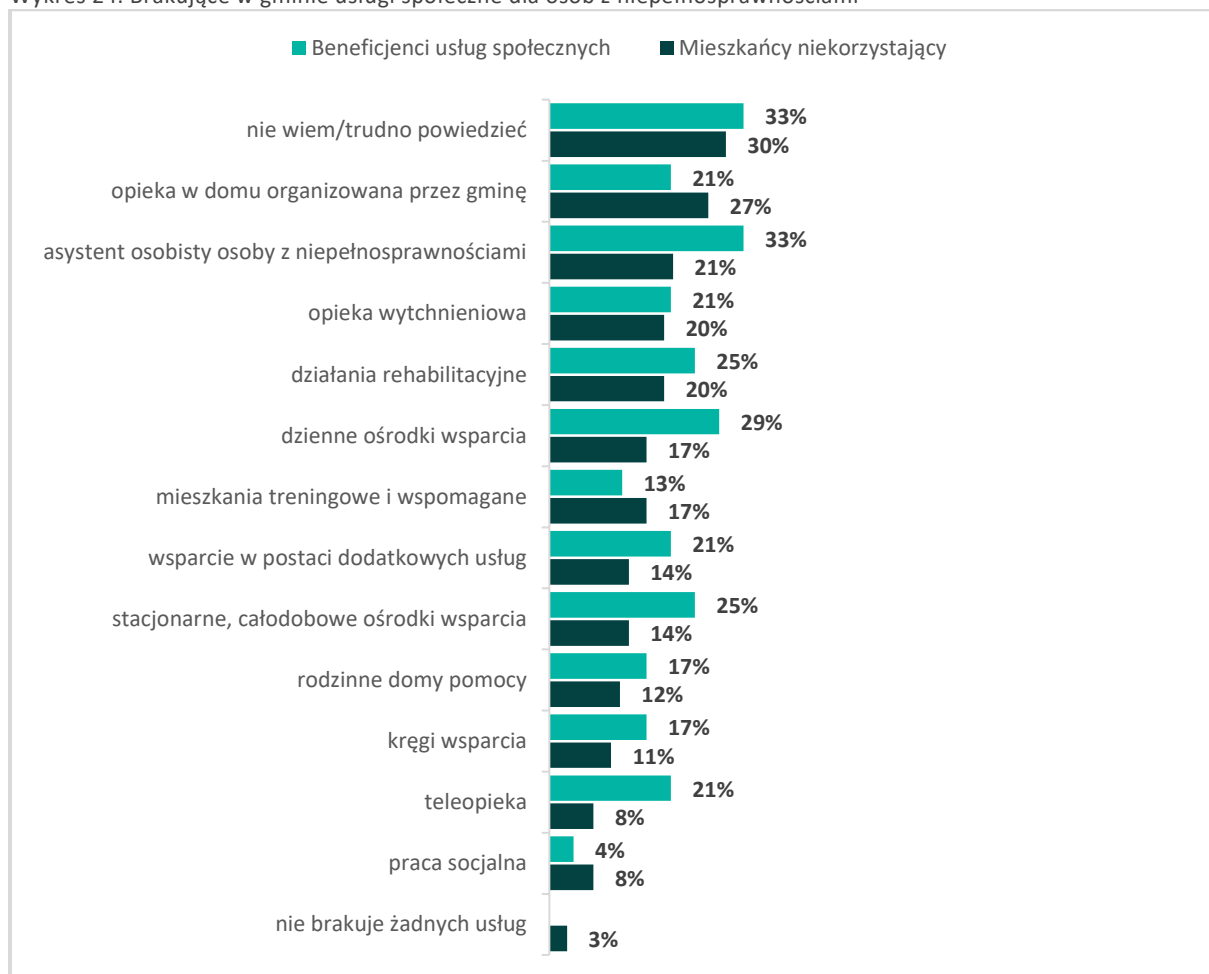
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie (71% ankietowanych), wystarczającą pomoc rodziny (57% ankietowanych) oraz na trudności w uzyskaniu dostępu do takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje (43% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

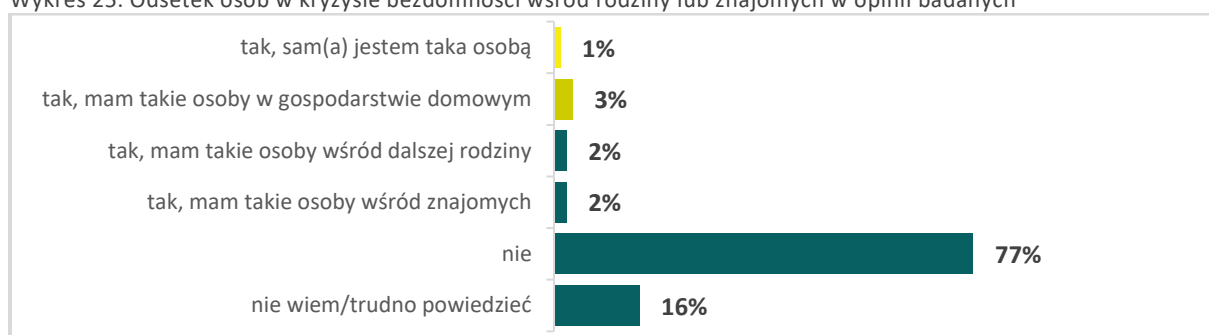
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- dzienne ośrodki wsparcia
- działania rehabilitacyjne.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Gozdowo o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

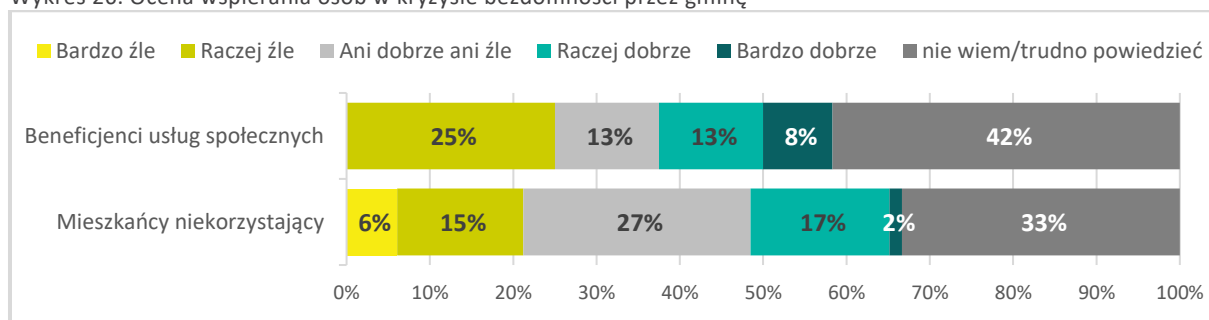
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Gozdowo 1% stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 3% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, natomiast po 2% badanych wskazało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny oraz wśród znajomych.

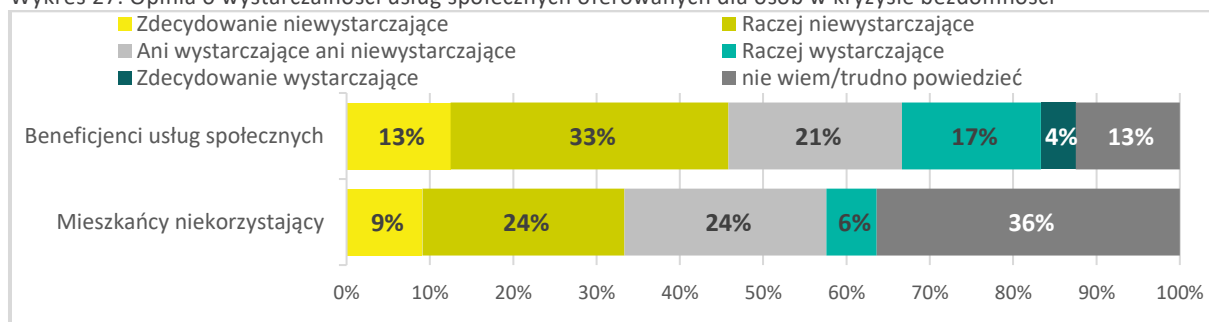
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia ankietowanych mieszkańców na temat wsparcia przez gminę Gozdowo osób w kryzysie bezdomności jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że wsparcie jest złe (25% badanych) niż jest dobre (21% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (21% badanych uważa, że wsparcie jest złe, a 19% badanych uważa, że jest dobre).

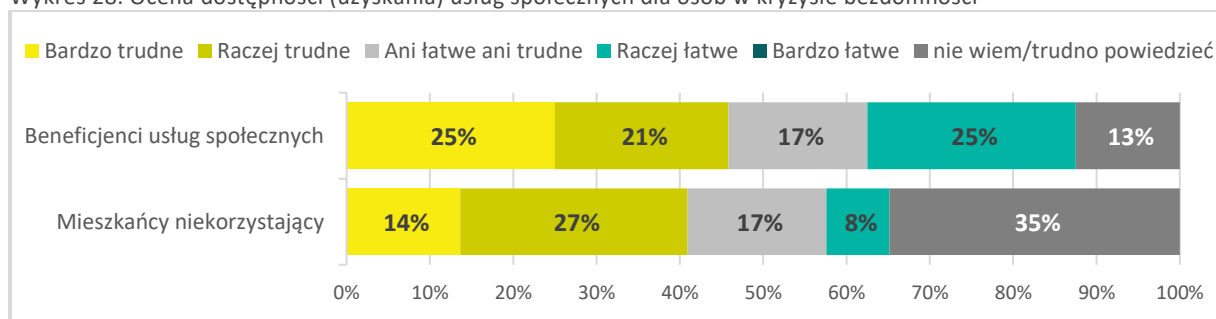
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Gozdowo są niewystarczające (46% beneficjentów usług społecznych, 33% niekorzystających z nich).

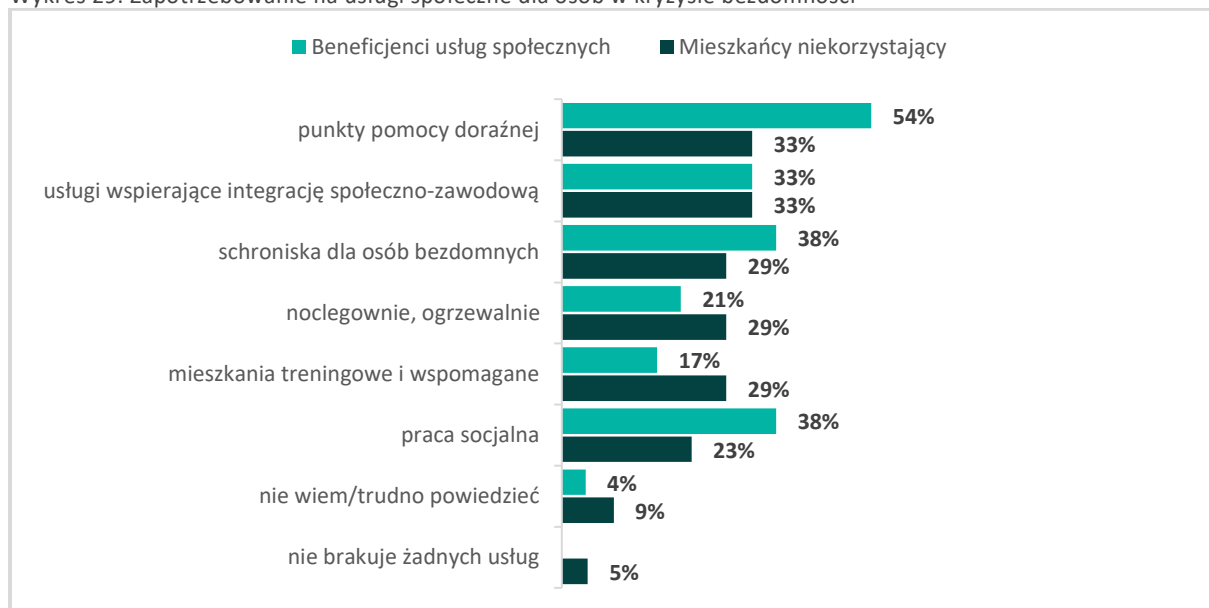
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Gozdowo jest trudne (46% beneficjentów usług społecznych, 41% niekorzystających z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

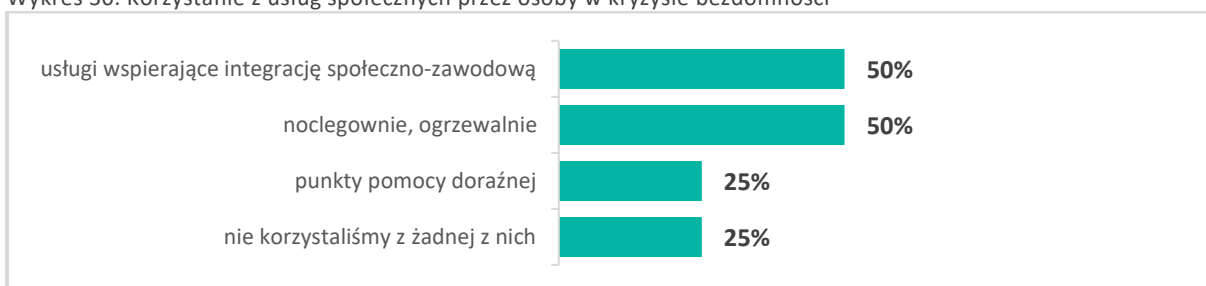

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności
- praca socjalna.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

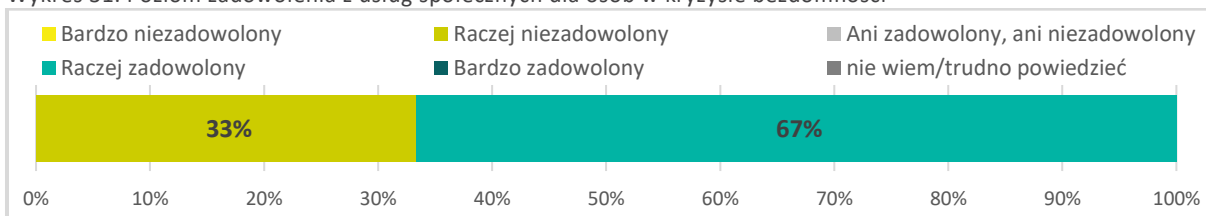

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Gozdowo najczęściej korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności
- noclegowni, ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej.

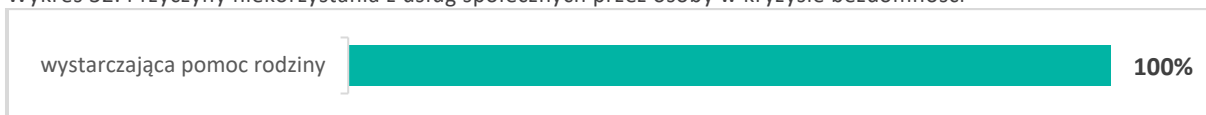
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że są z nich zadowolone (67% zadowolonych do 33% niezadowolonych).

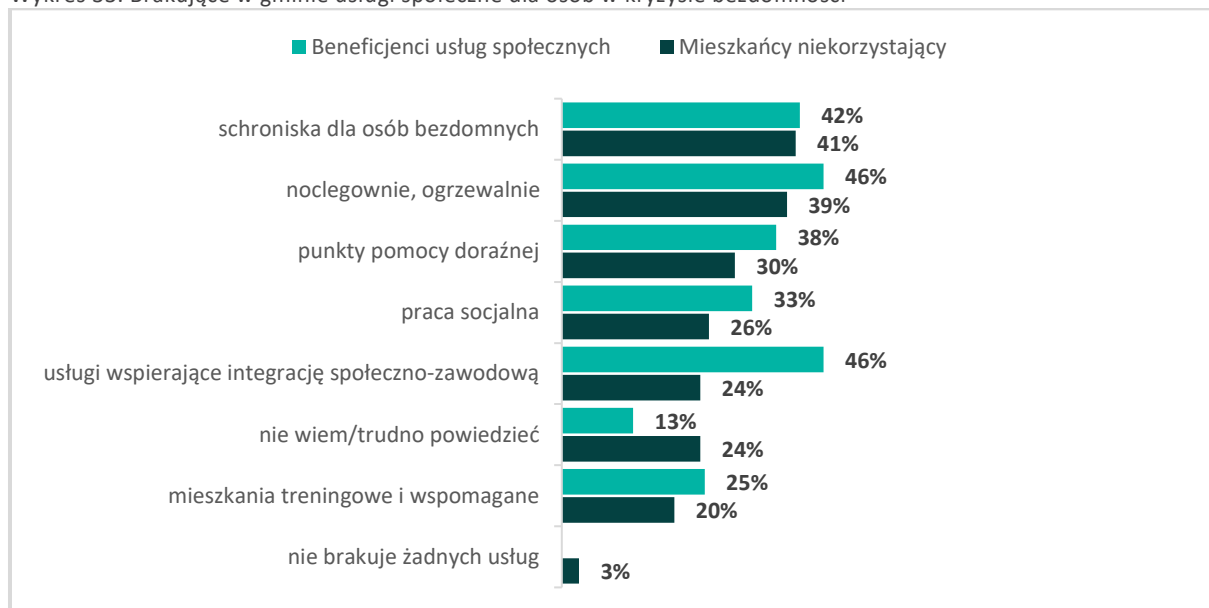
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały na wystarczającą pomoc rodziny (100% ankietowanych).

Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

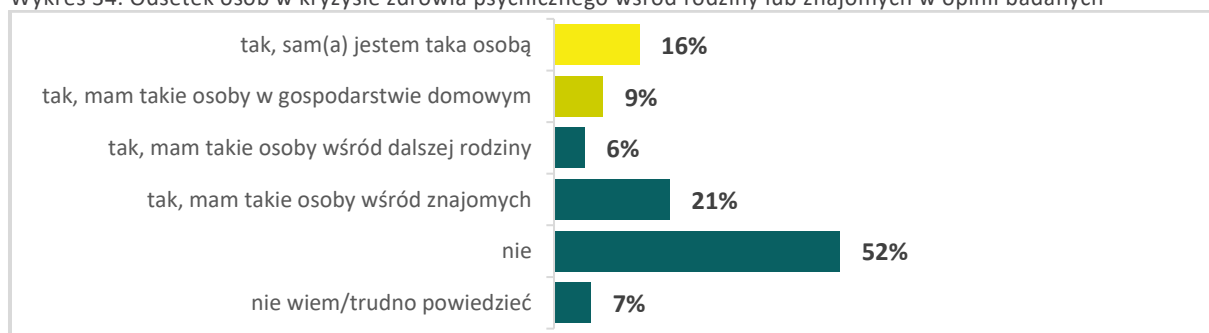
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- punktów pomocy doraźnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Gozdowo o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

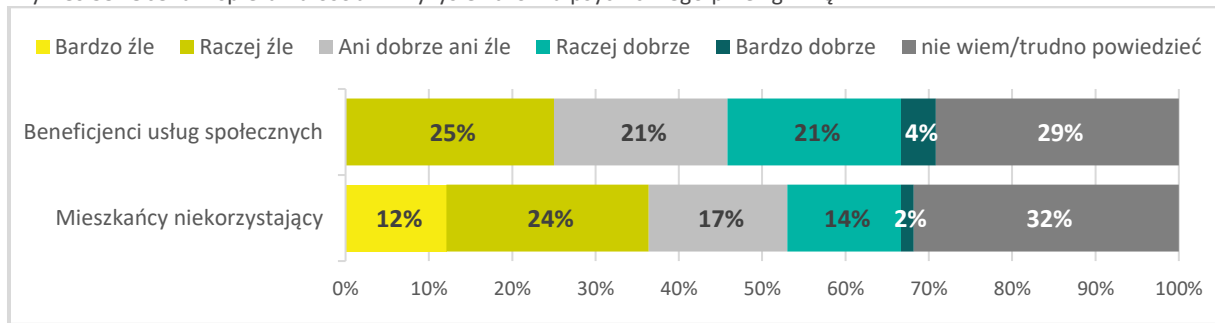
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 16% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 9% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 6% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 21% badanych ma je wśród znajomych.

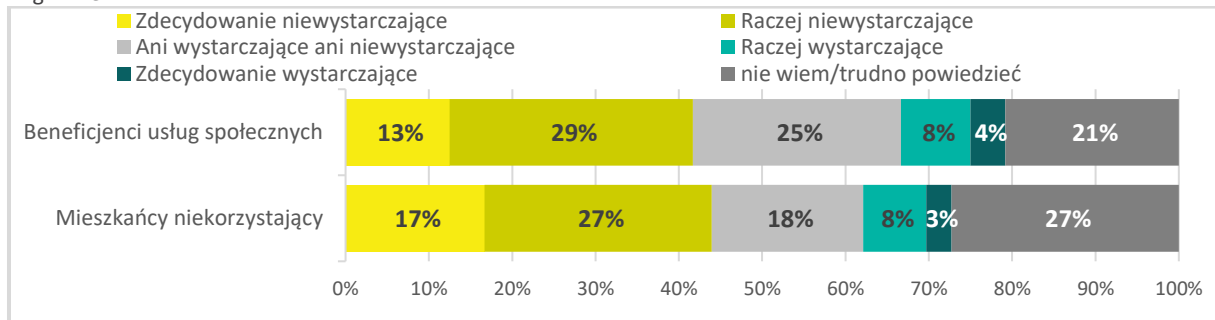
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Gozdowo źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera takie osoby (36% badanych). Natomiast opinia beneficjentów usług społecznych, jest równo podzielona (po 25% badanych uważa, że wspiera źle oraz że wspiera dobrze).

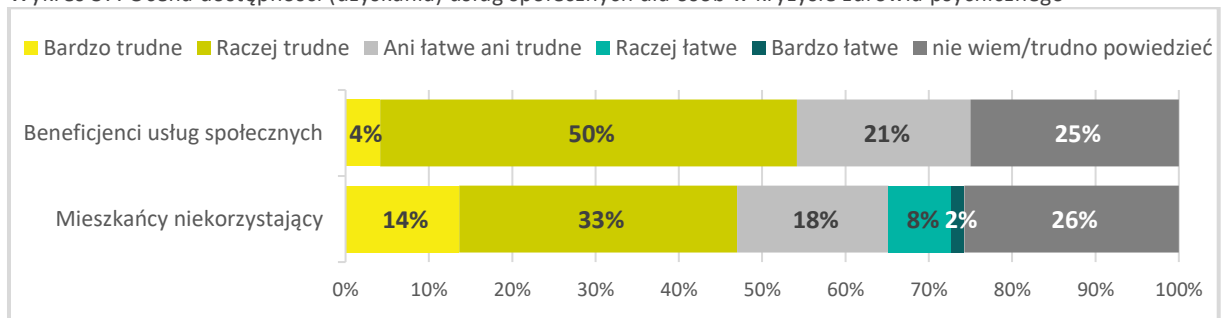
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Gozdowo są niewystarczające (42% beneficjentów usług społecznych, 44% niekorzystających z nich).

Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Gozdowo jest trudne (54% beneficjentów usług społecznych, 47% niekorzystających z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

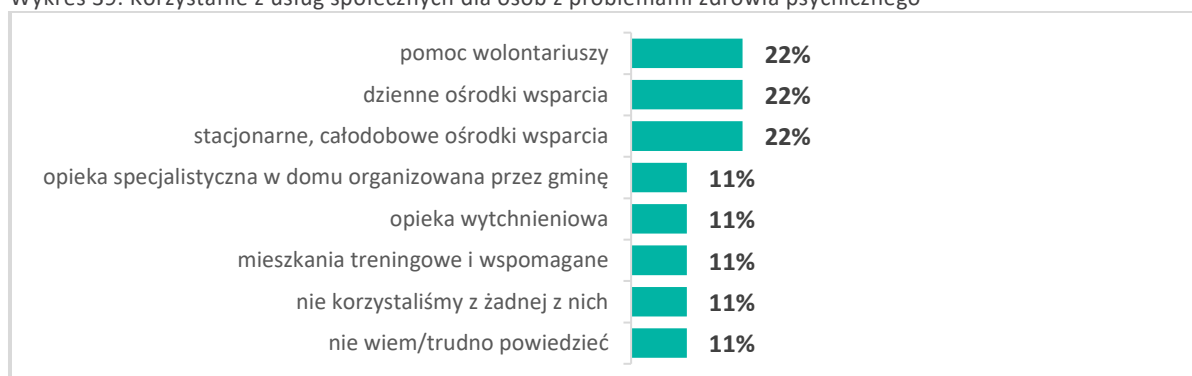

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

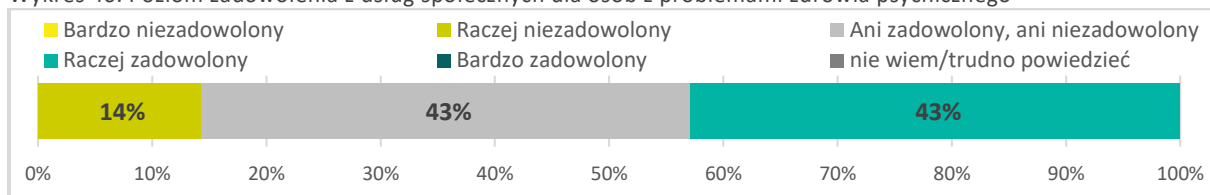

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Gozdowo najczęściej korzystały z następujących usług:

- pomocy wolontariuszy
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.

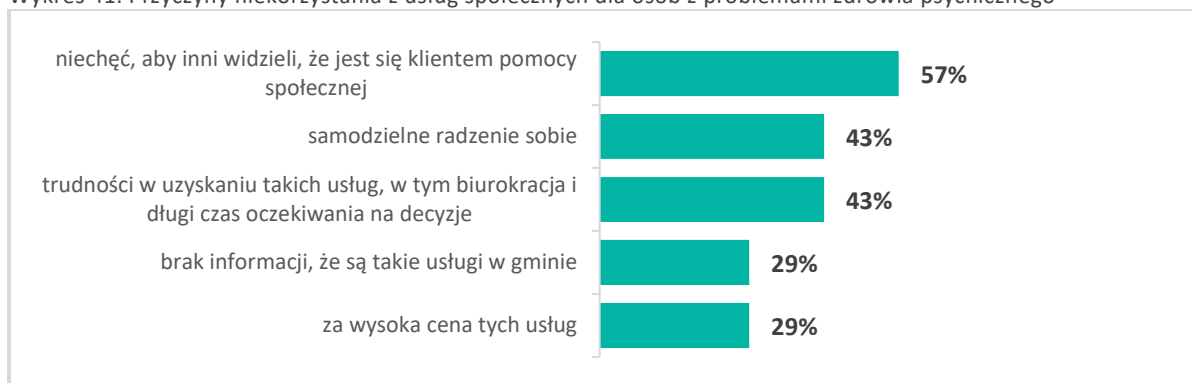
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Gozdowo korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziła swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (43% zadowolonych do 14% niezadowolonych).

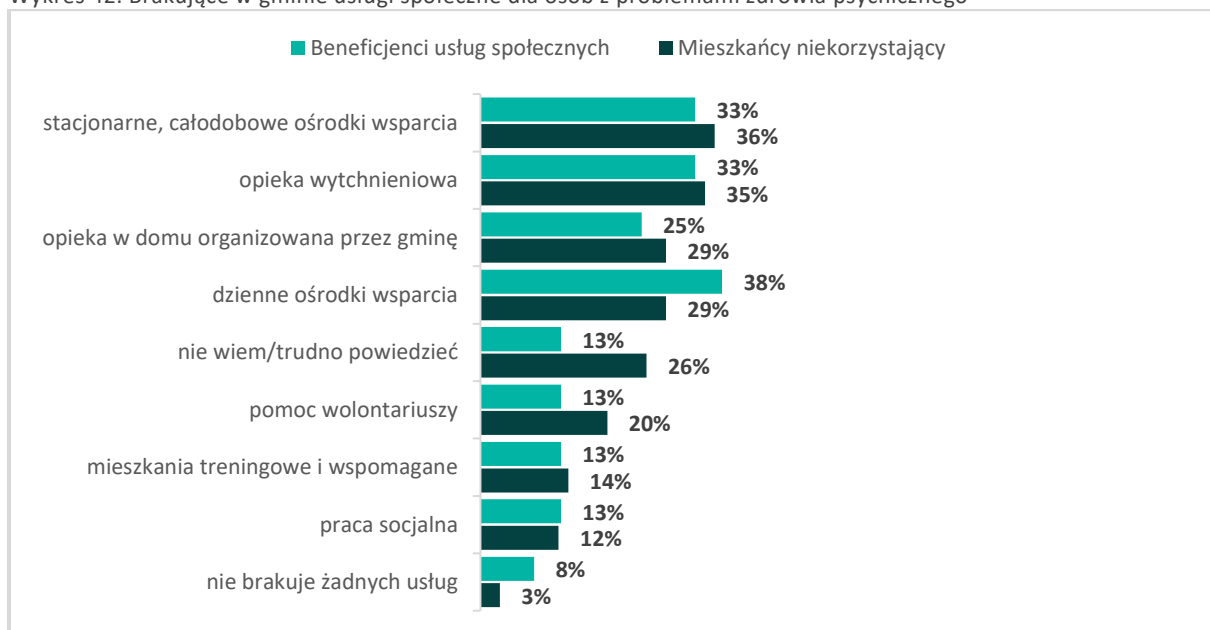
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na niechęć, aby inni widzieli, że jest się klientem pomocy społecznej (57% ankietowanych) oraz na radzenie sobie samodzielnie i trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje (po 43% ankietowanych).

Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

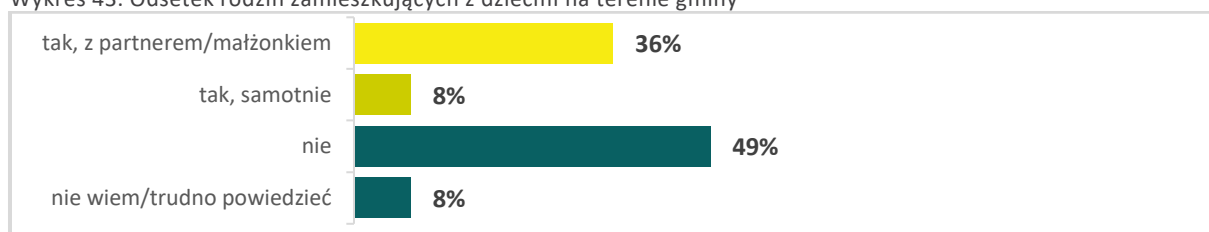
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Gozdowo o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

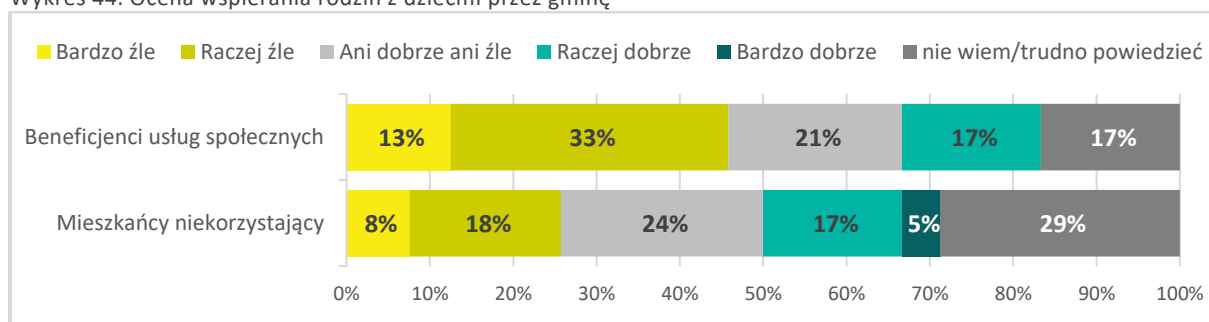
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Gozdowo 36% badanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 8% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 49% badanych nie posiada dzieci.

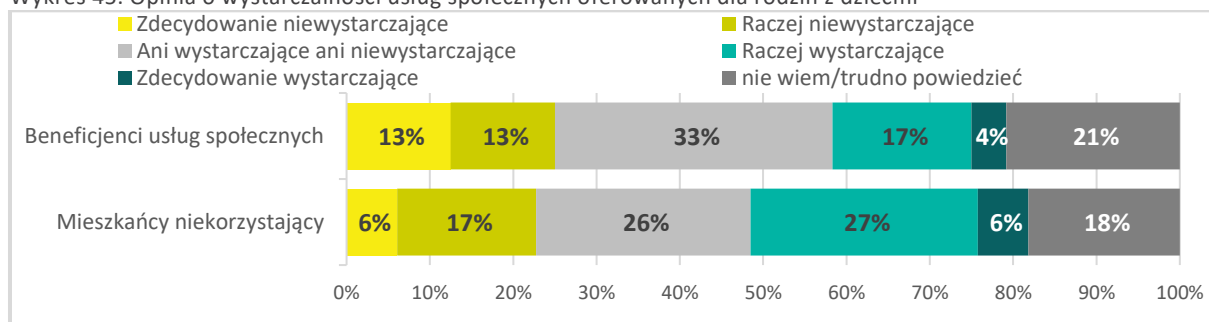
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Gozdowo źle wspiera rodziny z dziećmi (46% beneficjentów usług społecznych, 26% niekorzystających z nich).

Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

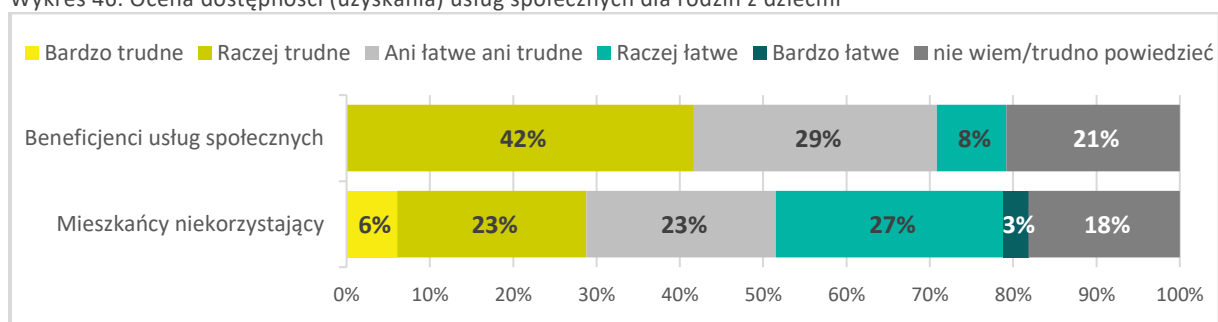

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Gozdowo rodzinom z dziećmi są wystarczające jest podzielona. Mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (33% badanych) niż są niewystarczające (23% badanych). Natomiast beneficjenci usług społecznych mają odwrotne zdanie (26% badanych uważa usługi za niewystarczające, a 21% badanych uważa je za wystarczające).

Wśród badanych przeważa zdanie o uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Gozdowo jest podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (42% badanych) niż jest łatwe (8% badanych). Zdanie mieszkańców niekorzystający z usług społecznych jest odwrotne (30% badanych, że jest łatwe, 29% badanych uznało, że jest trudne).

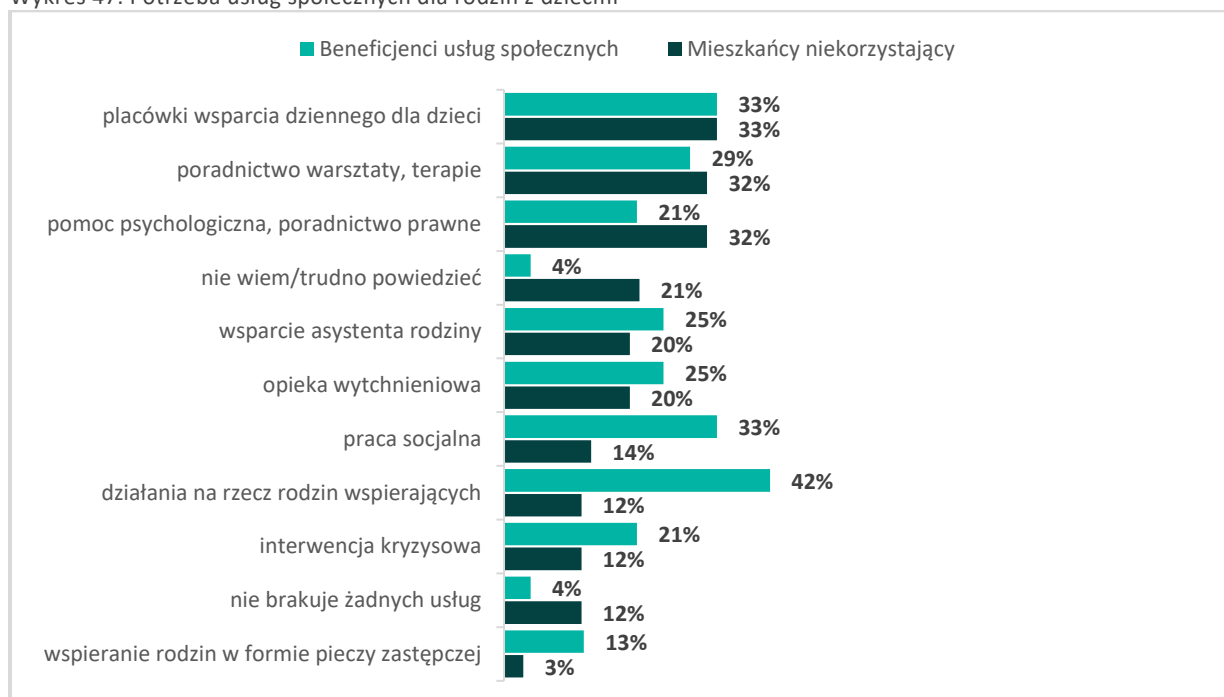
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych przeważa zdanie o uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Gozdowo jest podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (42% badanych) niż jest łatwe (8% badanych). Zdanie mieszkańców niekorzystający z usług społecznych jest odwrotne (30% badanych, że jest łatwe, 29% badanych uznało, że jest trudne).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

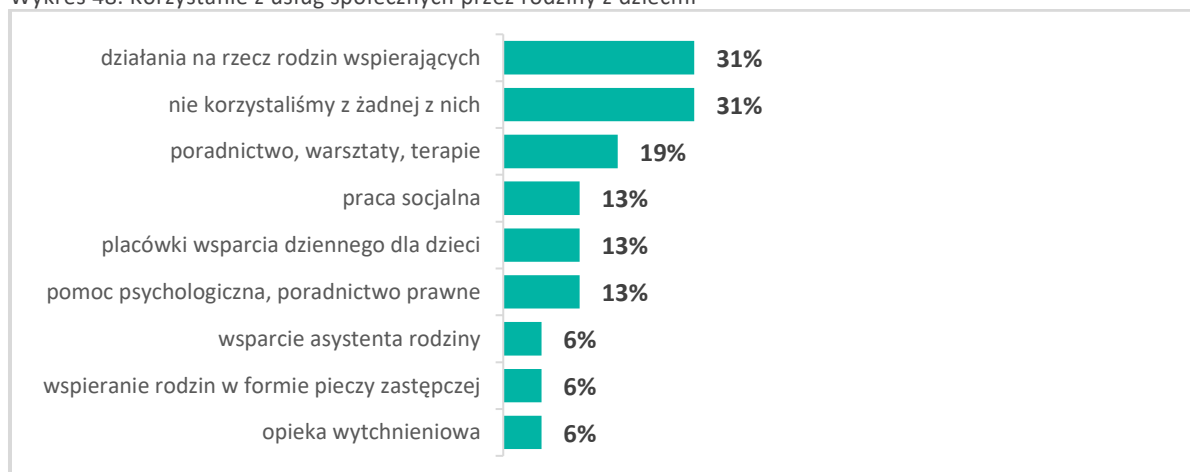

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Gozdowo najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- działania na rzecz rodzin wspierających
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

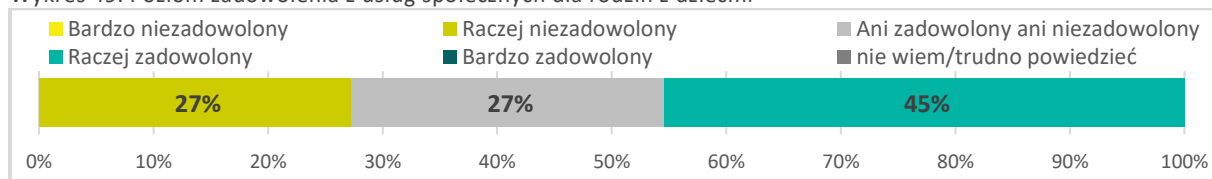

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Gozdowo najczęściej korzystały z następujących usług:

- działań na rzecz rodzin wspierających
- poradnictwa, warsztatów, terapii.

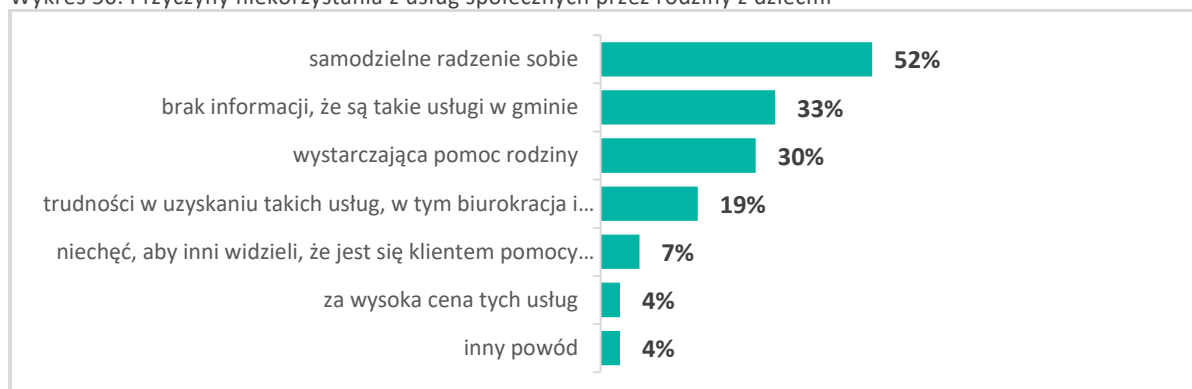
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Gozdowo korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziła swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (45% zadowolonych do 27% niezadowolonych).

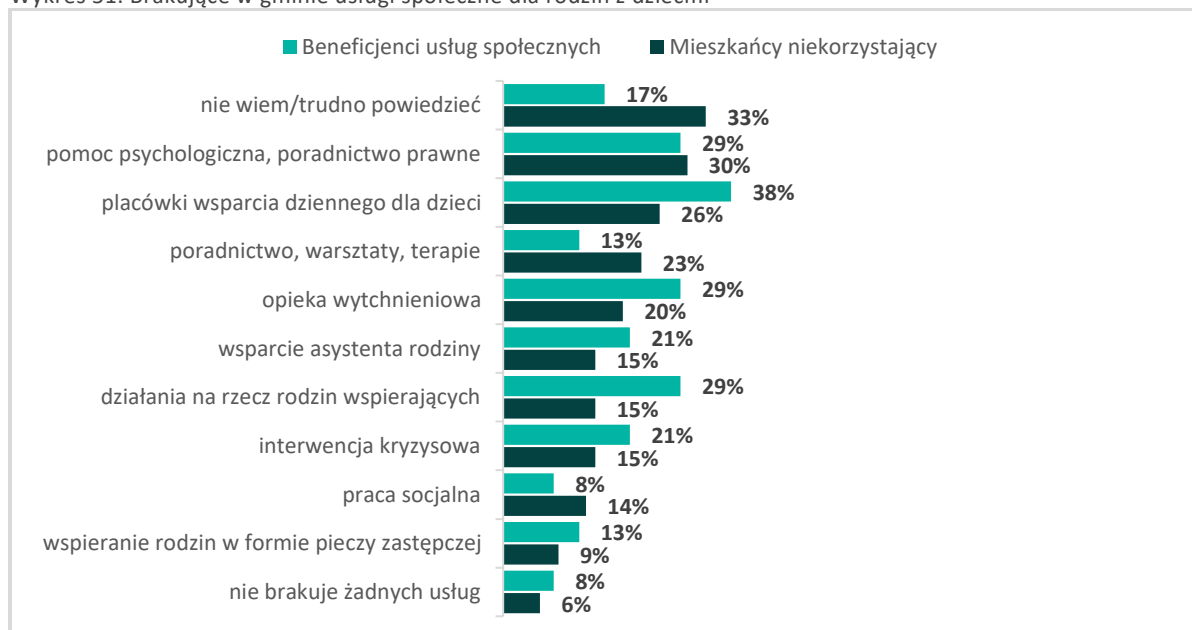
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne (52% badanych), brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (33% badanych) oraz na wystarczającą pomoc rodziny (30% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

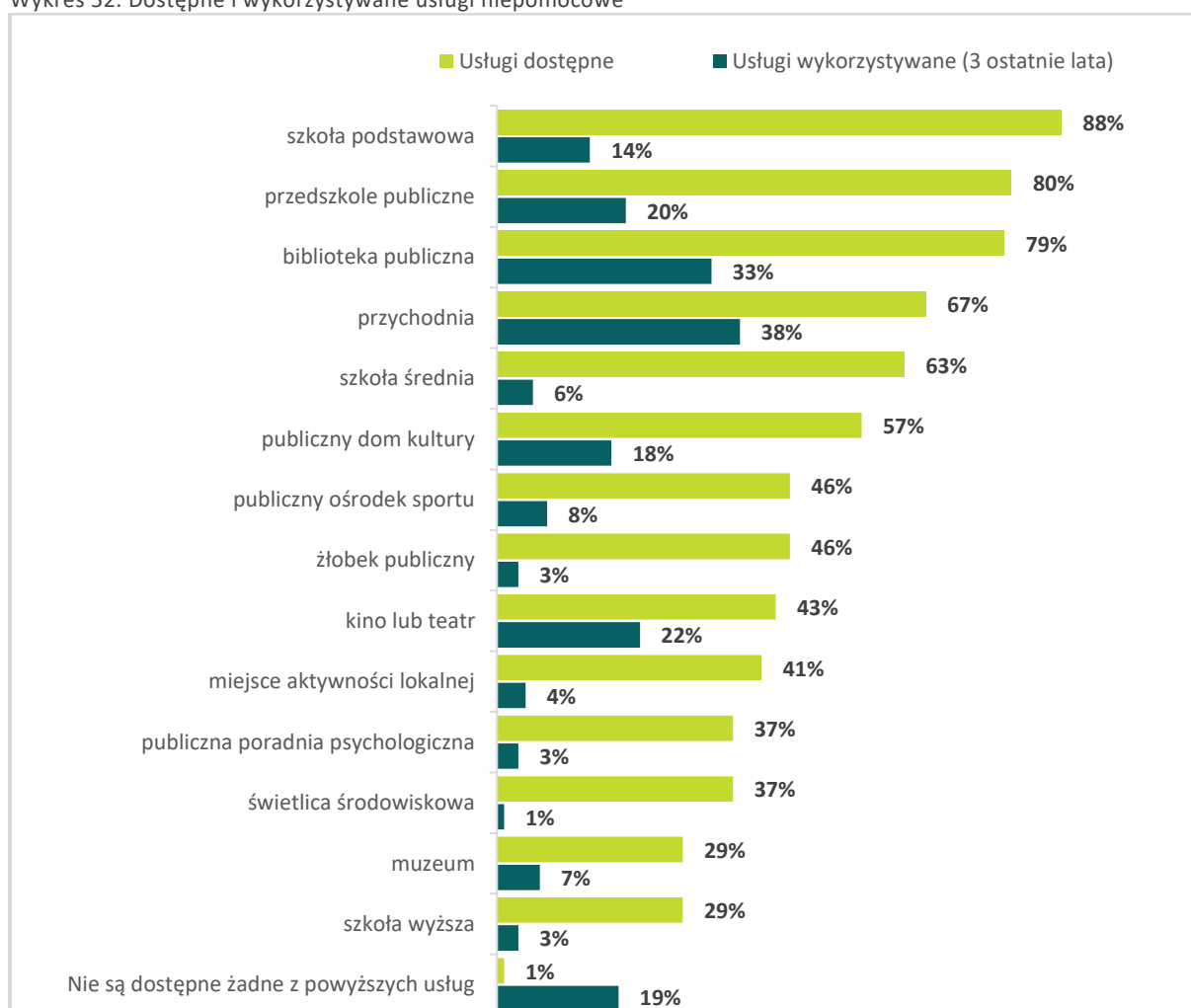
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania na rzecz rodzin wspierających.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Gozdowo o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Gozdowo na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

- szkoła podstawowa (88% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (80% ankietowanych)

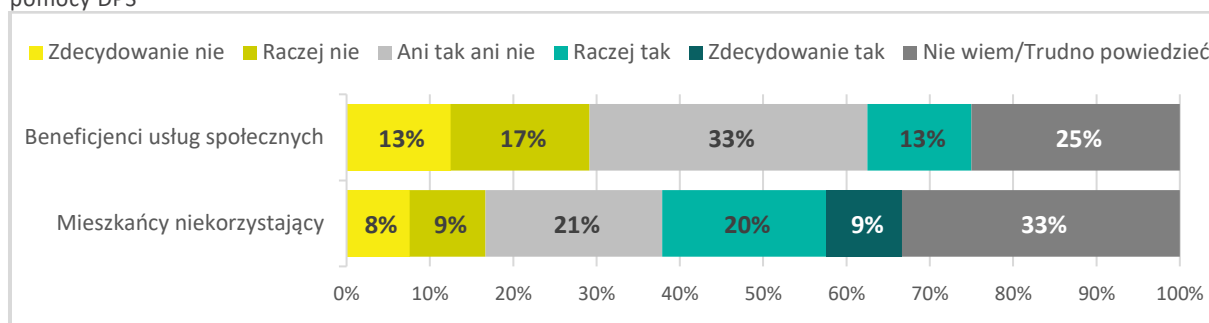
- biblioteka publiczna (79% ankietowanych)
- przychodnia (67% ankietowanych).
- szkoła średnia (63% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (57% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (46% ankietowanych)
- żłobek publiczny (46% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (38% badanych) oraz biblioteka (33% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Gozdowo o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

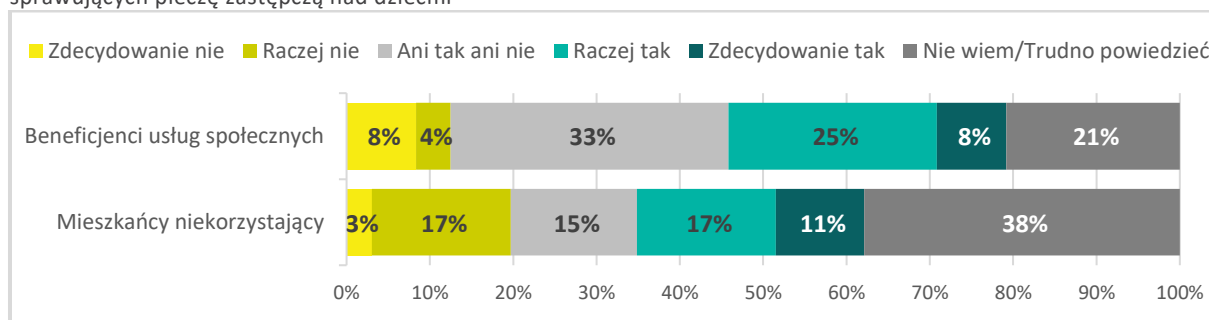
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Gozdowo w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej opinie były podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że nie należy wzmacniać takich działań (30% badanych uważa, że nie wymagają wzmocnienia, a 13% badanych uważa, że wymagają wzmocnienia). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (29% badanych uważa, że wymagają wzmocnienia, a 17% badanych uważa, że nie wymagają wzmocnienia).

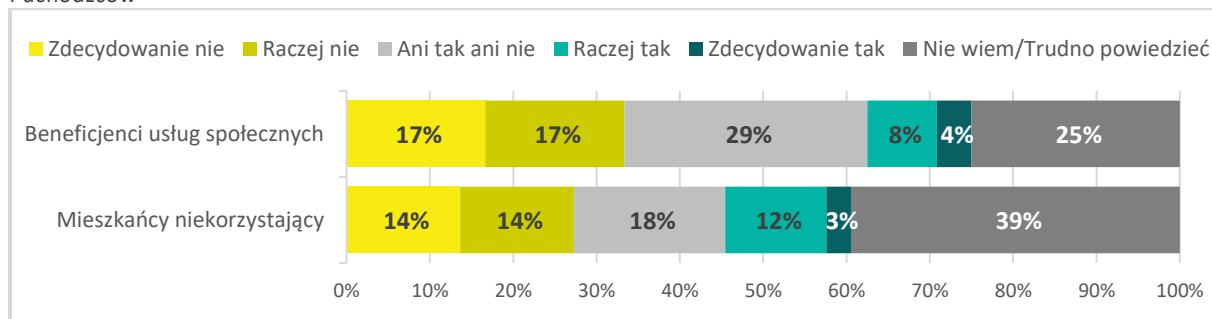
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Gozdowo przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (33% beneficjentów usług społecznych, 28% niekorzystających z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Gozdowo przeważała opinia, że usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców nie wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (34% beneficjentów usług społecznych, 28% niekorzystających z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE GOZDOWO

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

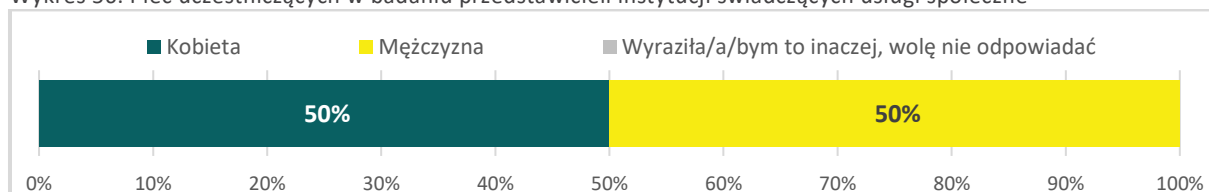
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W gminie Gozdowo przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Gozdowo.

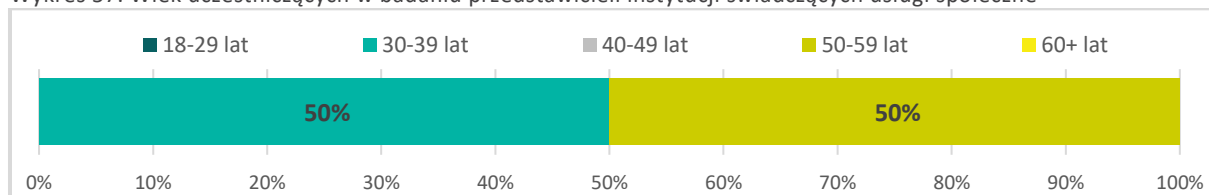
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu w przypadku płci respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy badanych (po 50% kobiety i mężczyźni).

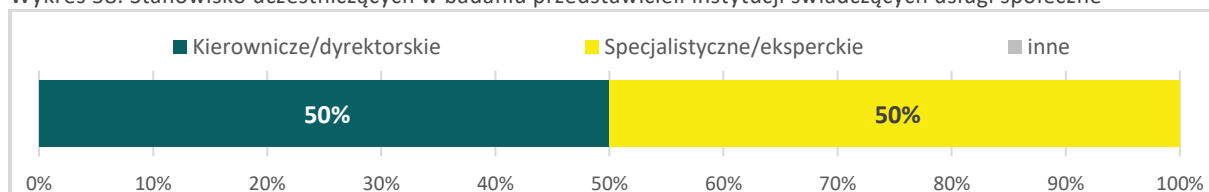
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni dwie grupy wiekowe w przedziałach 30- 39 oraz 50-59 lat (po 50% badanych).

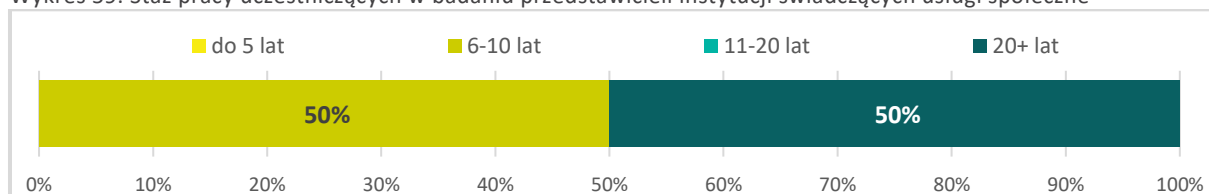
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni dwie grupy zawodowe: kierownicy/dyrektorzy oraz specjaliści/ekspertsi (po 50% ankietowanych).

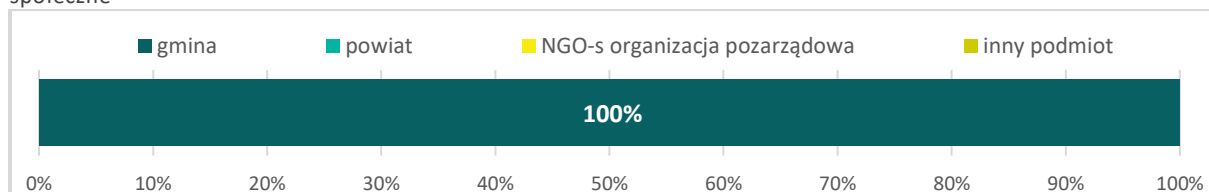
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni dwie grupy doświadczenia w przedziałach do 6-10 oraz 20+lat (po 50% ankietowanych).

Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i była to gmina (100% badanych).

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

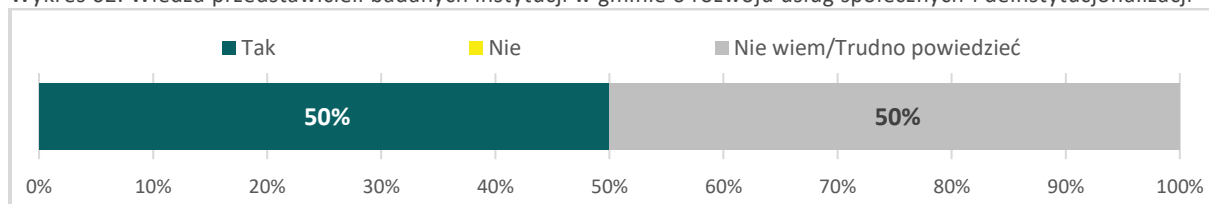
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: ośrodek pomocy społecznej oraz klub samopomocy (po 50% ankietowanych).

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

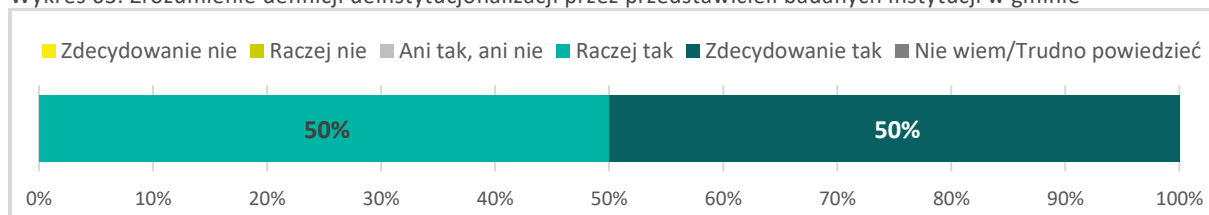
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

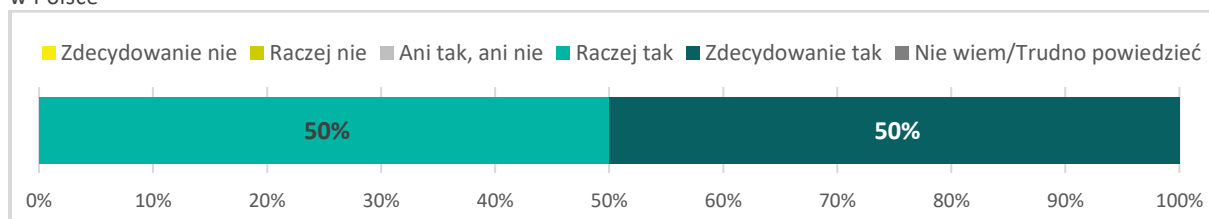
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla wszystkich respondentów uczestniczących w badaniu.

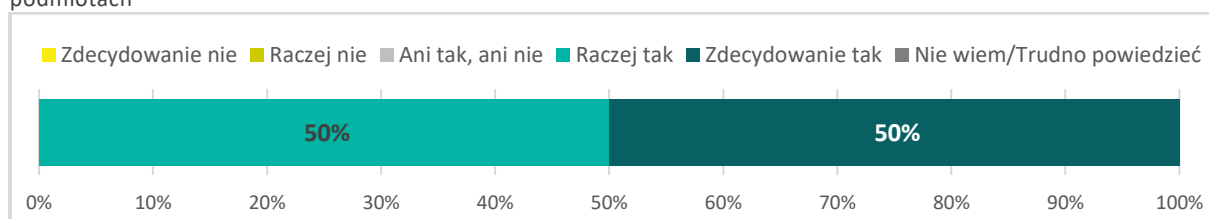
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

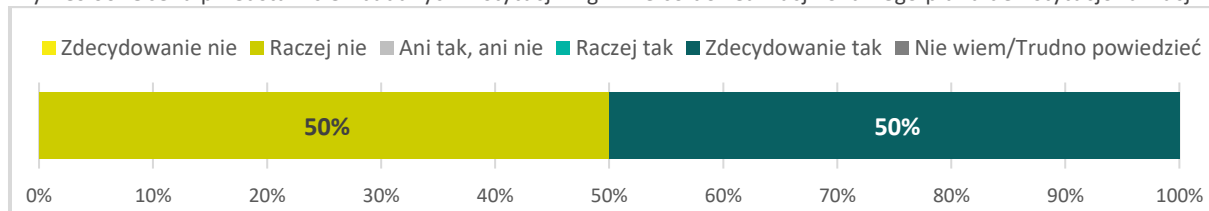
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznają, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W 1 z 2 badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Gozdowo w opinii jej przedstawiciela jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

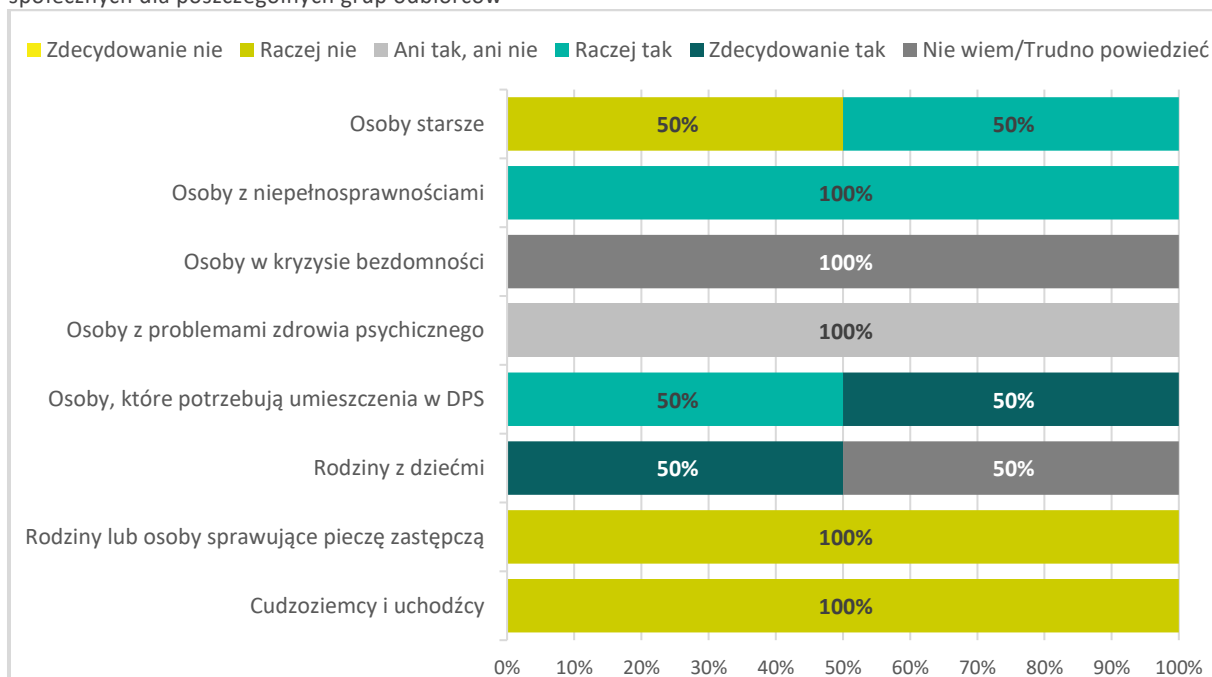
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osób starszych, osób, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodzin z dziećmi.

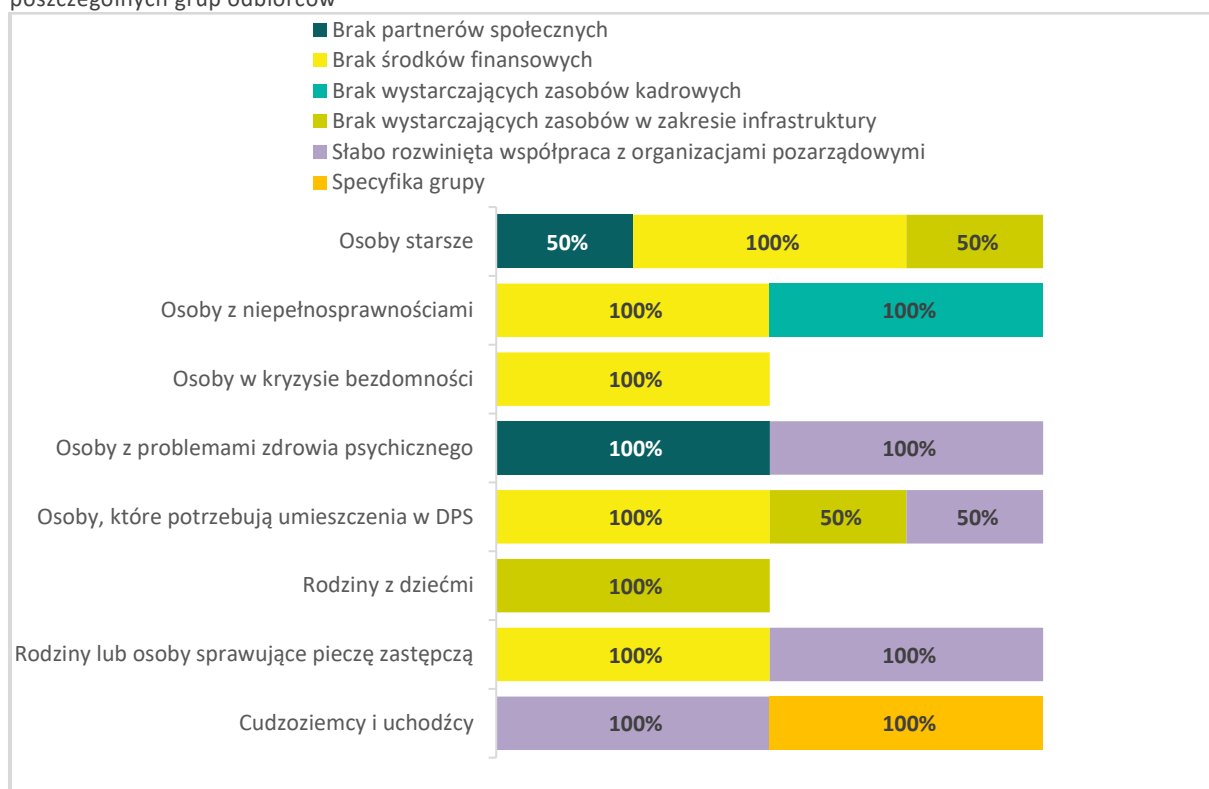
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osób, które potrzebują umieszczenia w DPS, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

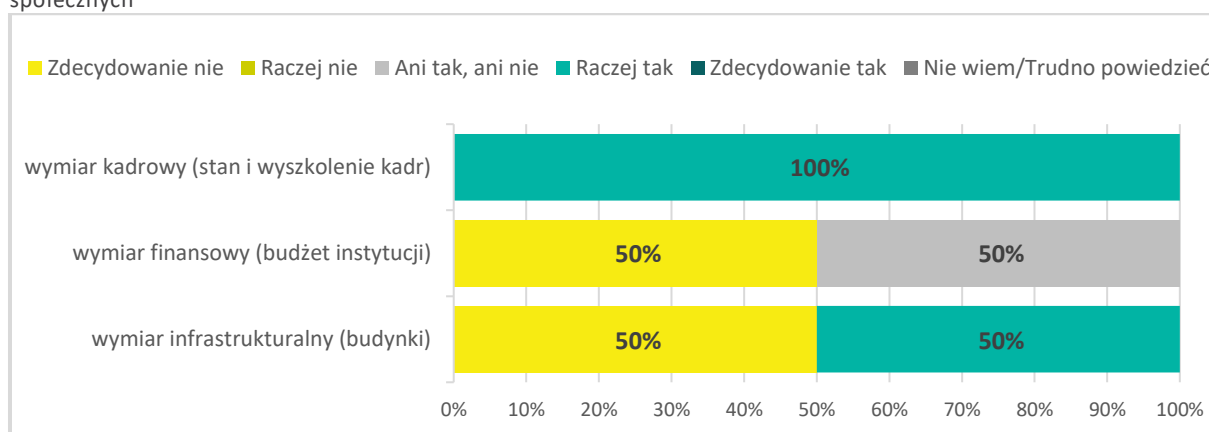
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Gozdowo to: brak środków finansowych, słabo rozwinięta współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz brak wystarczających zasobów kadrowych w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

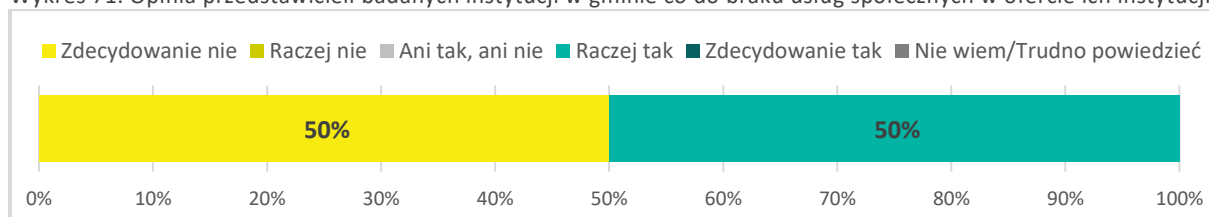
- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej gotowe

- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 1 respondent raczej gotowe oraz 1 respondent raczej niegotowe

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

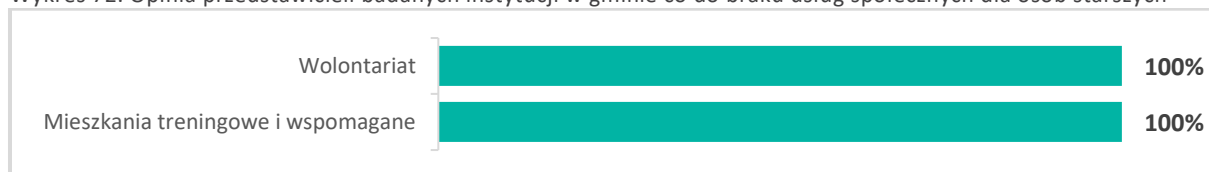
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

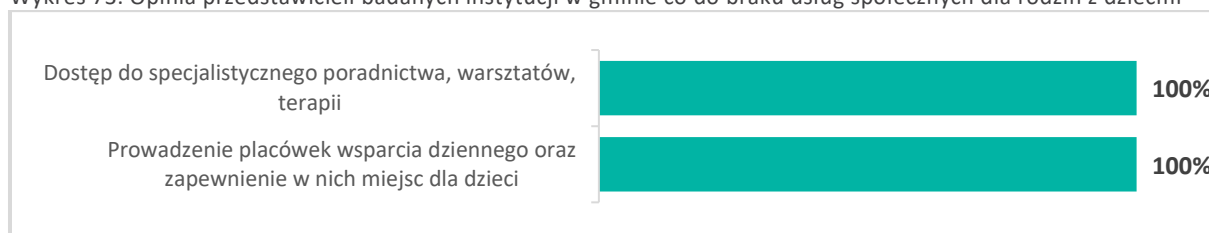
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci wolontariatu oraz mieszkań treningowych i wspomaganych.

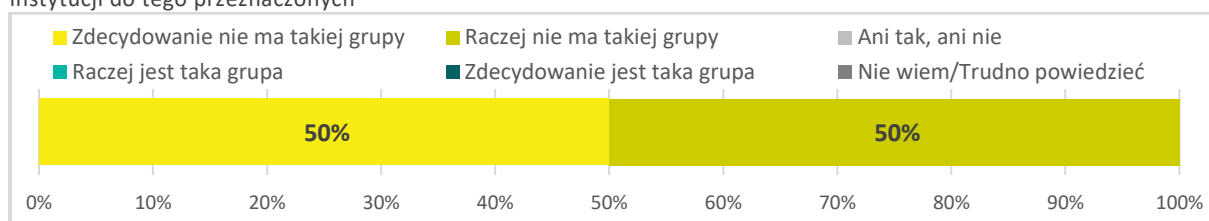
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii i innych działań wzmacniających rodzinę i podnoszących kompetencje rodzicielskie oraz prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci.

Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

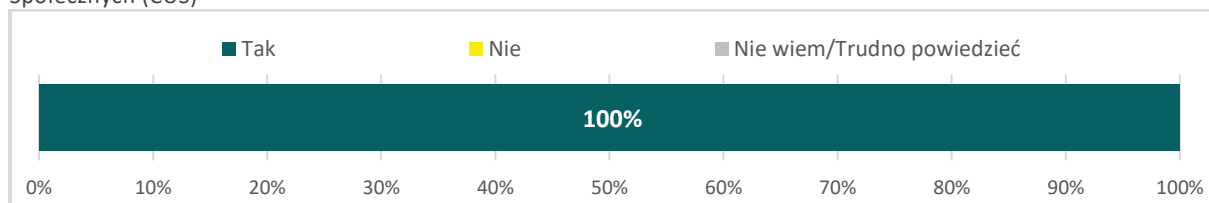
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Gozdowo.

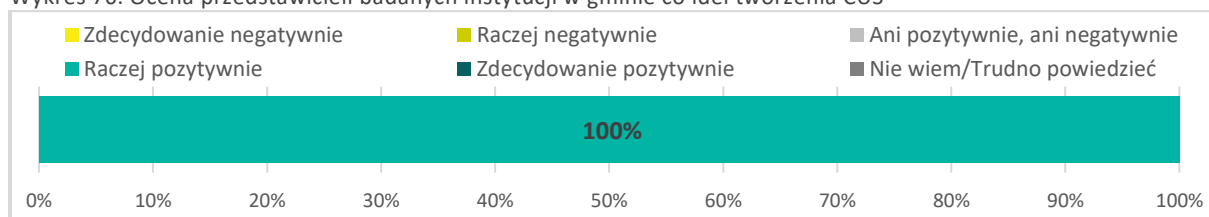
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie Gozdowo słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

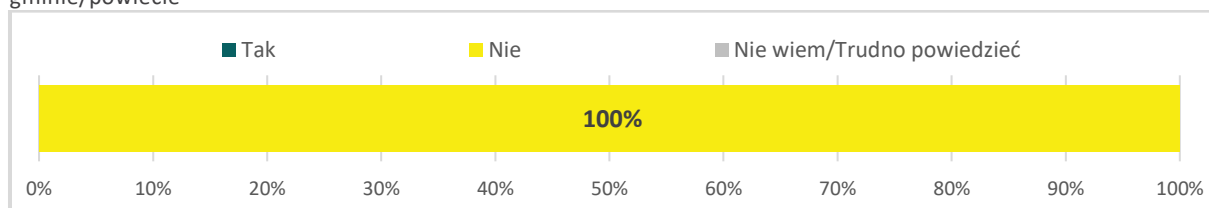
Wykres 76. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji raczej pozytywnie oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Gozdowo.

Wykres 77. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

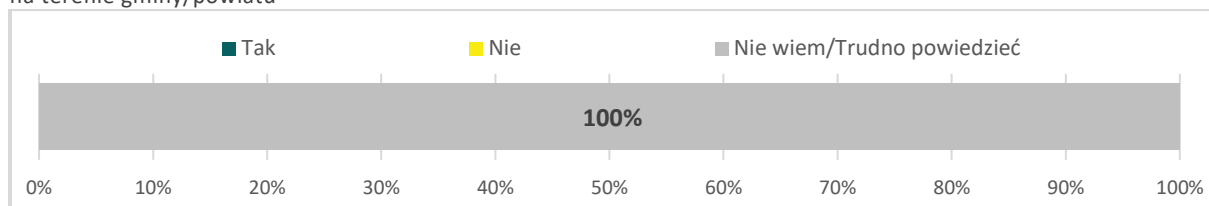
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Gozdowo.

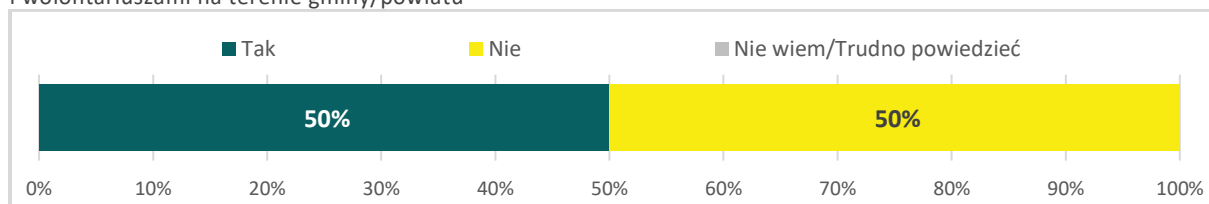
Wykres 78. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że nie mają wiedzy czy w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

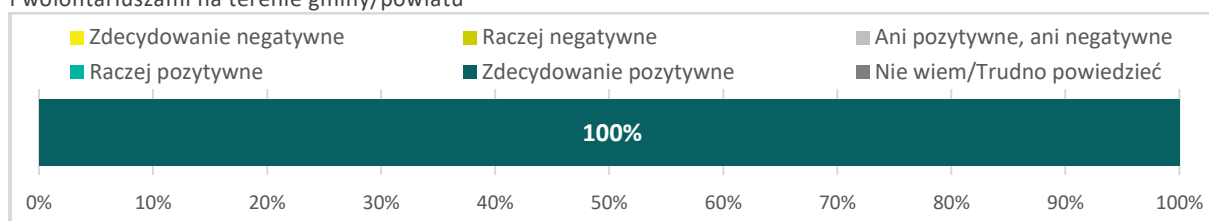
Wykres 79. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

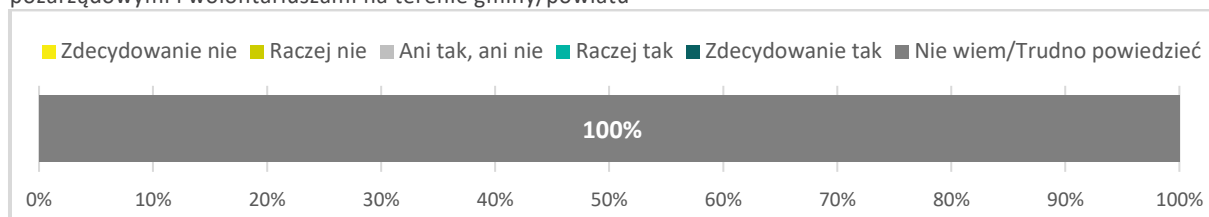
Wykres 80. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawiciela badanej instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

Wykres 81. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badana instytucja, która nie ma doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi wskazuje, że ani byłaby, ani nie byłaby zainteresowana nawiązaniem współpracy z nimi.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Gozdowo w 2023 r.	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Gozdowo w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Gozdowo w 2023 r.	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Gozdowo.....	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Gozdowo	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Gozdowo	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Gozdowo	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r.	20
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r w podziale na wiek i płeć.....	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Gozdowo w 2023 r.	20

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	26
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	26
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	26
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	26
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	27
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	27
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	27
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	28
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	28
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	28
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	29
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	29
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	30
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	30
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	30
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	31
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	31
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	33
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	34
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	35
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	35
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	37
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	37
Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	38
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	39

Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	39
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	39
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie	40
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego	40
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	41
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego	41
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	42
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	42
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	43
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	43
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	44
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	44
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	45
Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	45
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	46
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	47
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	47
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	48
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne	49
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	50
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	51
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	51
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	52
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	52

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	52
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	53
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	53
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	54
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	54
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	55
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.....	55
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi	55
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	56
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	56
Wykres 76. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	56
Wykres 77. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	57
Wykres 78. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu	57
Wykres 79. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu	57
Wykres 80. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	58
Wykres 81. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	58